

บันทึกบางหน้า

เบื้องหลัง... ปฏิบัติการของกลุ่มอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัย
จากเหตุการณ์สึนามิถล่มภาคใต้

ดร.ประมวล สุธีจารุวัฒน์

บันทึกบางนาง

ผู้แต่ง ดร.ประมวล สุธีจารุวัฒน์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ISBN 974-434-602-7

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2548

ราคา 125 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

บรรณาธิการ กวียา เนาวประทีป

ออกแบบปก และรูปเล่ม ส.อ.หญิงไฉไลรัตน์ สุวรรณเมธิกุล

พิสูจน์อักษร สำนักพิมพ์ฟลิคส์อินเตอร์

ภาพประกอบ ดร.ประมวล สุธีจารุวัฒน์, ตะวัน, Arm, ZeaBiscuit
จาก ThaiDPhoto.com

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์ฟลิคส์อินเตอร์ โทรศัพท์ 0-2433-7755-7

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อັນรินทร์ บิ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด

65/60-62 หมู่ 4 ต.เขียพุกษ (บรมราชชนนี) ตั้งเขิน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0-2882-2000 โทรสาร 0-2434-1382, 0-2434-1384, 0-2882-2255
Homepage : <http://www.naiin.com>

สำนักพิมพ์ ฟลิคส์อินเตอร์

เลขที่ 45, 47 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ : 0-2433-7755-7 โทรสาร : 0-2433-7703

คำอุทิศ

ความดีงามของหนังสือเล่มนี้หากจะพอมืออยู่บ้างขออุทิศให้กับ
ดวงวิญญาณทุกดวงของผู้สูญเสียชีวิตทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
จากเหตุการณ์พิบัติภัยที่ก่อให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิถาโถมเข้าถล่มหมู่เกาะ
และชายฝั่งอันดามันทางตอนใต้ของประเทศไทยเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม
พ.ศ. 2547

ขอให้ดวงวิญญาณของพวกเขาทั้งหลายเหล่านั้นเดินทางไปสู่สัมปรายภพ ได้พบกับความสุขสงบในภพภูมิที่เหมาะสม ศพที่ยัง
ไม่ถูกค้นพบหรือเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถจำแนกแยกแยะได้ ขอให้ได้มี
โอกาสกลับคืนไปสู่ญาติพี่น้องของตนเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
ตามความเชื่อ ตามความเหมาะสม โดยเร็ววันเทอญ

กาน้ำก้นักพิมพ์

จากเหตุการณ์คลื่นยักษ์ถล่มภาคใต้ เมื่อเดือนธันวาคมที่ผ่านมา คาดว่าหลายคนคงได้รับรู้ถึงความสูญเสียอันมากมายมหาศาลที่เกิดขึ้น เหตุการณ์ดังกล่าวถือเป็นภัยธรรมชาติ ครั้งที่ย่ำแรงที่สุดที่ประเทศไทยได้ประสบมา โชคยังดีที่ความช่วยเหลือจากทั่วสารทิศทั้งภายใน และภายนอกประเทศหลั่งไหลเข้ามาไม่ขาดสายแต่สิ่งหนึ่งที่เราต้องยอมรับจากเหตุการณ์ในครั้งนี้ก็คือ ประเทศของเรายังขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงผู้ที่มีความชำนาญในการจัดการกับสภาวะการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการกับศพผู้เสียชีวิต และติดตามผู้สูญหายอย่างมีระบบ

หนังสือเล่มนี้ได้บันทึกเบื้องหลังการปฏิบัติภารกิจของอาสาสมัครกลุ่มหนึ่ง ซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือญาติผู้สูญหาย ในการค้นหาบุคคลอันเป็นที่รัก และพาพวกเขากลับบ้าน ความสับสน วุ่นวาย ความขัดแย้ง และความไม่แน่นอนของทิศทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครแต่ละกลุ่ม ได้ถูกบันทึกผ่านปลายปากกาของผู้เขียน ด้วยความหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ และถูกนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะให้กับบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิดที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

กวีญา เนาวประทีป
มีนาคม 2548

คำเตือน

ท่านผู้มีอุปการคุณครับ (ก็คุณนั่นแหละครับ ไม่ต้อง
เหลียวไปมองหาคนอื่น ก่อนจะยอมเปิดกระเป๋าตังค์ ชื้อหนังสือ
เล่มนี้กลับไป พี่ๆ น้องๆ รอบๆ ตัวกระผมเขาฝากเตือน
พวกคุณว่า ...

① D1

THAIDPHOTO.COM WEBMASTER

ผมได้รู้จักกับ ดร.ประมวล สุธีจาร์วัฒน์ ในฐานะของ “นายชนะ
ศูนย์หนึ่ง” ซึ่งเป็นชื่อที่รู้จักกันดีบนเว็บไซต์ Pantip.COM และ Thai
Dphoto.COM ดร.ประมวลเป็นคนง่าย ๆ อารมณ์ดี ถ้าไม่แนะนำตัว
กันอย่างเป็นทางการก็คงไม่มีใครทราบว่าตัวเองกำลังคุยอยู่กับคนที่มี
คำว่า “ดร.” นำหน้าชื่อ หรือในบางครั้งถ้าสนิทกันหน่อยแล้วเพิ่งมารู้
ก็อาจจะนึกไปว่าเป็นการแก้ง้อกันก็มี แต่ถ้าใครได้รู้จักกับ “นาย
ชนะศูนย์หนึ่ง” ดีขึ้นในอีกระดับหนึ่งแล้วจะรู้ว่าบุคคลที่มีความดีดิน
คนนี้ มีความรู้ความสามารถ และมุมมองที่เฉียบคม สมแล้วกับวิทย-
ฐานะที่มี

จากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิที่ถาโถมเข้า 6 จังหวัดภาคใต้ของ
ไทยเราในปลายปี 2547 เพียงไม่กี่วันก่อนปีใหม่ ในแง่หนึ่งก็เป็น
เคราะห์ร้ายของคนที่อยู่อาศัยใน 6 จังหวัดดังกล่าว โดยเฉพาะจังหวัดพังงา
แต่ในอีกแง่หนึ่งก็เป็นเหตุการณ์ที่พิสูจน์ให้เห็นว่าคนไทยน้ำใจเกินร้อย
ความช่วยเหลือต่าง ๆ หลังไหลลงสู่ 6 จังหวัดภาคใต้มีมากจนได้รับการ

จารึกไว้เป็นหน้าหนึ่งในประวัติศาสตร์ และหนึ่งในความช่วยเหลือที่
หลังไหลลงสู่ภาคใต้ก็มีกลุ่มช่างภาพสมัครเล่นเล็กๆ กลุ่มหนึ่ง
ที่ได้อาสาเดินทางลงไปให้ความช่วยเหลือด้วยเช่นกัน โดยจุดมุ่งหมาย
ในเบื้องต้น คือการไปถ่ายภาพผู้เสียชีวิตไว้ ประกอบกับประวัติและ
ข้อมูลอื่นๆ ของผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์วินโยคในครั้งนี้ ข้อมูลเหล่านี้
เป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำผู้เสียชีวิตเหล่านั้นกลับไปหาญาติ หรือในที่ๆ
พวกเขาเหล่านั้นควรอยู่ แน่แน่นอนครับว่า หนึ่งในทีมช่างภาพสมัครเล่น
นั้นมี ดร.ประมวล รวมอยู่ด้วย

เรื่องราวที่เขียนอยู่ในหนังสือเล่มนี้ เป็นเรื่องราวที่มองผ่าน
สายตาของมืออาชีพตัวจริง ที่ได้เข้าไปอยู่ร่วมในเหตุการณ์ในฐานะของ
อาสาสมัคร เป็นเรื่องราวที่ใครหลาย ๆ คนไม่เคยรับรู้ และไม่เคยมี
ข้อมูลเหล่านี้ถูกตีพิมพ์ออกมาในสื่อไหน ด้วยสำนวนการเขียนที่
ใช้ถ้อยคำง่าย ๆ กับการสอดแทรกความคิดเห็นจากมุมมองส่วนตัวที่
เฉียบคมอย่างแนบเนียน ทำให้หนังสือนี้มีความสมบูรณ์ ทั้งในแง่
เนื้อหาและการนำเสนอ เป็นหนังสือที่ดีที่สุดเล่มหนึ่งที่ผมเคยอ่าน

สุดท้ายนี้ ผมดีใจที่เว็บไซต์ ThaiDphoto.COM ได้มีโอกาส
ทำหน้าที่ของสื่อ และทำให้บุคคลมืออาชีพเหล่านี้ได้มาพบกัน และขอ
ขอบคุณ ดร.ประมวล ที่ให้เกียรติบันทึกชื่อของเว็บไซต์ไว้เป็นส่วนหนึ่ง
ของเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้ รวมถึงให้ผมเขียนคำนิยมให้กับหนังสือ
เล่มนี้ ✍

i ปาน-SAPPORO

คลับ @JAPAN, ห้องโถงบ้าน, PANTIP.COM

เราเป็นสหายอยู่ใน Pantip.COM กันมาหลายปี ... เคยอ่าน
เรื่องที่ “คุณชนะคุณหนึ่ง” เขียนมาหลายเรื่อง ตั้งแต่เรื่องที่เขาเคยลง

ในหนังสือ “สายใย” ของสมาคมนักเรียนไทยในญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สนทญ.) ซึ่งตอนนั้นก็ยังไม่รู้ว่าเป็นตัวตนของเค้า

ชอบสำนวนการเขียน ทั้งในความสามารถหลาย ๆ อย่างที่ นายคนนี้มีอยู่ บางครั้งสำนวนที่กวนทีน ... แต่แฝงความหมายดี ๆ หลาย ๆ อย่างในชีวิต และให้ความรู้ต่าง ๆ ไปด้วยในตัว ... ทำให้เนื้อเรื่องที่ได้อ่านแต่ละครั้งไม่เคยสะดุด และอ่านไปได้เรื่อย ๆ ตลอดเวลา โดยไม่รู้สึกละเบื่อ

เรื่องการไปเป็นอาสาสมัครเกี่ยวกับสึนามิที่เขาเขียน พวกเรา เพื่อน ๆ ในห้อง @Japan ก็รออ่านแต่ละตอน ๆ อย่างใจจดใจจ่อ ฉันทักก็จะได้รับข้อความออนไลน์มาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเขาเขียนเสร็จ ตอนหนึ่ง ๆ แล้ว อ่านจบแล้วก็ต้องบ่นไปด้วยว่าเมื่อไหร่ตอนใหม่จะเสร็จซักกะที ก็อ่านแล้วมันติดลมจริง ๆ ให้ตายดี ... แล้วก็ต้องรออ่าน ตอนต่อไปด้วยความหงุดหงิด อยากรู้ อยากเห็นเหตุการณ์ต่อไปข้างหน้าเร็ว ๆ ว่า จะเกิดอะไรมันส์ ๆ ขึ้นอีก ...

ได้รับข่าวอีกครั้งทาง MSN (อีกนะแหละ) ว่าเรื่องนี้จะได้ตีพิมพ์ลงหนังสือ ... ดีใจด้วยจริง ๆ นะ ... ขอให้หนังสือขายดี จะได้มีกำลังใจเขียนเรื่องดี ๆ ต่อไปให้เพื่อน ๆ ได้อ่านอีก ...

เรื่องสนุก ๆ ฮา ๆ บ้าบอแต่ไม่ไร้สาระของเขายังมีอีกมากมาย ... ฉันทัก ... อยู่ที่ว่าเขาจะลงมือเขียนให้เราอ่านอีกเมื่อไหร่เท่านั้นเอง ... เชือดดี ... มีเล่มนี้แล้ว ... ต้องมีเล่มต่อไปอีกแน่นอน ... เอาความบ้า ของตาชนะเป็นประกัน ... กร๊ากกก ...

จากพี่เอง ... ✍

๙ **i** **ภูปทอนเทียนสว่าง**
คลับ @JAPAN, ห้องโกลบ้าน, PANTIP.COM

“อีกหนึ่งผลงาน ที่ผู้เขียน ได้บรรจूसาระ ความคิด บวกกับ
รสชาติอารมณ์ขัน ร้อยเรียงเป็นตัวอักษรที่อ่านแล้ววางไม่ลง” ✍

๙ **i** **สุภัทรา เขิกษุไชย**
PH.D. CANDIDATE
NATIONAL GRADUATE INSTITUTE FOR POLICY STUDIES (GRIPS)
TOKYO, JAPAN

หากย้อนหลังไปเมื่อสักประมาณ 4-5 ปีที่แล้ว พี่ๆ น้องๆ
ที่อยู่ในญี่ปุ่นและเป็นสมาชิกเว็บไซต์พันทิพย์ @Japan น้องคนนั้น
ที่จะไม่รู้จัก “นายชนะศุณย์หนึ่ง” ผู้ก่อตั้งคลับ @Japan ในห้องโกล
บ้านขึ้นมาให้พี่ๆ น้องๆ ในญี่ปุ่นได้มีที่ๆ จะมาพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นเห็นกัน รวมทั้งเป็นที่แก้เหงาให้กับคนที่มาอยู่โกลบ้าน
ได้เป็นอย่างดี

ดิฉันเองก็ได้เริ่มรู้จักนายชนะศุณย์หนึ่ง หรือพี่ประมวลของ
น้องๆ ก็จากที่แห่งนี้ ประทับใจในลีลาการตอบคำถาม ยียวนแต่น่ารัก
เล็กๆ ของพี่เค้ามาก แต่เห็นสิ่งอื่นใด คือประโยชน์และความรู้ เกิร์ต
เล็กเกิร์ตน้อยเกี่ยวกับชีวิตในญี่ปุ่นที่พี่ประมวลชอบนำมาเล่าให้ฟังอยู่
เสมอๆ จนเรียกได้ว่าเป็นแฟนพันธุ์แท้ของพี่เค้าทีเดียว

เมื่อดิฉันได้มีโอกาสมาเรียนต่อที่ญี่ปุ่นจึงพลาดไม่ได้ที่จะต้อง
พยายามตามหาตัวผู้ชายคนนี้ ขอให้มีโอกาสที่ได้พูดคุยสักครั้งก็ยังดี
แต่ด้วยเหตุบังเอิญหรือโชคชะตา ทำให้เราได้มาอาศัยอยู่ในหอพัก
เดียวกัน และประกอบกับการที่พี่ประมวลเป็นคนชอบเล่าและเล่าได้
อย่างสนุก น่าสนใจ เราจึงมีโอกาสได้พูดคุยกันมากขึ้น ดิฉันจึงพบว่า

พีประมวลมีอะไรในตัวที่น่าสนใจมากกว่าที่ดิฉันคิดไว้ นอกเหนือไปจากอารมณ์กวน ๆ แล้ว พีประมวลเป็นคนฉลาดคิด แถมยังเป็นอาจารย์ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นพ่อครัวตัวจริง ทำให้องค์ ๆ ที่หอพักได้อิ่มหน้ากันเป็นนิจ เป็นช่างถ่ายภาพฝีมือฉกาจ จนใคร ๆ ต้องอยากเป็นนางแบบให้ แต่ที่สำคัญคือพีประมวลเป็นที่พึ่งยามยาก และเป็นที่ปรึกษาให้กับ้อง ๆ ได้ในเกือบทุก ๆ เรื่อง จนบางทีอดสงสัยไม่ได้ ว่าทำไมพีเค้าถึงมีความรู้รอบตัวมากมายขนาดนี้

พีประมวลเป็นคนกล้าคิด กล้าทำ มีความตั้งใจสูง ไม่ว่าจะทำอะไรจะทุ่มเทให้กับสิ่งนั้น ๆ อย่างเต็มที่เสมอ มีแนวความคิดที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ ไม่ใช่แต่เฉพาะตัวเอง แต่ยังผลถึงคนรอบข้างด้วย

จากนั้นไม่นานเมื่อพีประมวลสำเร็จการศึกษากลับไปเมืองไทย และเล่าให้ดิฉันฟังว่าได้เสนอตัวเป็นอาสาสมัครไปช่วยถ่ายรูปรูปผู้เสียชีวิตที่พังงา ดิฉันจึงไม่แปลกใจเลยถึงการตัดสินใจในครั้งนี้ ยิ่งพอได้อ่านบันทึกส่วนตัวที่พีประมวลส่งมาให้อ่าน หลังจากกลับมาจากพังงา ในครั้งแรก โดยเล่าถึงเรื่องราวที่ได้ไปพบเจอ ทั้งสุขและทุกข์ของผู้คนที่นั่น รวมถึงเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยต่าง ๆ จากสถานที่จริง ด้วยภาษาที่ง่ายแต่น่าสนใจด้วยแล้วทำให้ดิฉันตื่นเต้นและอดไม่ได้ที่จะติดตามอ่านเรื่องราวตอนต่อไปของเค้า เมื่อพีเค้าต้องกลับไปพังงาอีกครั้ง เป็นหน้าที่ 2

ดิฉันภูมิใจและดีใจมากที่ต่อมาภายหลัง บันทึกส่วนตัวของพี่ชายคนนี้จะได้ลงตีพิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่ให้กับคนที่สนใจได้ร่วมเรียนรู้ประสบการณ์ครั้งสำคัญในชีวิตของคน ๆ หนึ่ง และร่วมสัมผัสความรู้สึกจากฉากหลังของเหตุการณ์สีนามิผ่าน “เลนส์” ของอาสาสมัครมืออาชีพคนนี้ ... พีประมวลของน้อง ๆ ✍

“ถ้าผมไม่กลับมา ช่วยรับรู้ด้วยว่าผมหายไปไหน ...”

เป็นข้อความสุดท้ายที่ อ.ประมวล สุธีจากรวัฒน์ หรือ “พีมวล” ส่งออนไลน์มาพร้อมกับลิงค์ที่นำไปสู่ที่มาที่ไปของการ “หายตัว” ไป ปฏิบัติภารกิจเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ ของประเทศไทยเมื่อราวช่วงปีใหม่ที่ผ่านมา และโดยไม่รอคำตอบรับใดๆ พีมวลก็ออฟไลน์ไป ช่างเป็นข้อความสุดท้ายที่ดูแล้วหวิว ๆ อย่างไรก็ตามพิกล

แต่ด้วยความเป็น “มืออาชีพ” (เจ้าตัวเขาเล่าไว้) อาสาสมัคร ท่านนี้จึงเดินทางกลับมาโดยสวัสดิภาพในที่สุด และแน่นอนเขาไม่ได้ กลับมามือเปล่า แต่เก็บเอาเรื่องราวและประสบการณ์ที่ครบเครื่อง มาแบ่งปันให้กับคนรอบข้างที่มีได้มีโอกาสเดินทางไปสัมผัสบรรยากาศ เหล่านั้นด้วยตัวเอง (และไม่แน่ใจเหมือนกันว่าถ้ามีโอกาสแล้วจะ ตัดสินใจจะไปสัมผัสหรือไม่ (ฮา :D)) บันทึกเล่มนี้จึงเกิดขึ้น เริ่มต้น จากการเขียนลงในเว็บไซต์ทีละตอน ทีละตอน จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ คาดว่าระหว่างนั้นพีมวลคงได้รับเสียงเรียกร้องจากมิตรรักแฟนเพลงที่ ตามอ่านในเว็บไซต์อยู่อย่างไม่ขาดสาย

เป็นเรื่องน่ายินดีที่วันนี้ทุกบททุกตอนของบันทึกนั้นได้ถูกรวบรวมเป็นรูปเป็นเล่ม ตัวหนังสือใน “บันทึกบางม่วง” สื่อสารกับคนอ่านได้อย่างสิ้นไหล เป็นเหมือนเรื่องเล่าหลากหลายอารมณ์ที่ฟังได้รวดเร็วจบอย่างไม่รู้เบื่อ คำพูดง่าย ๆ ตรงไปตรงมายิ่งทำให้นี้ภภาพตามได้อย่างไม่ยากเย็น จะมีก็เพียงแค่ “กลืน” เท่านั้นที่ออกจะจินตนาการตามยากอยู่สักหน่อย (ฮา :D)

หากใครได้ลองอ่านบันทึกเล่มนี้แล้วคงจะมีความเห็นคล้าย ๆ กันว่า “บันทึกบางม่วง” เป็นหนังสือเล่มแรกที่ยังไม่ใช่เล่มสุดท้ายของ อ.ประมวล สุธีจารุวัฒน ... :)

ยินดียินดีด้วยค่ะ ☺

❶ “บอนนี่” ZEABISCUIT
THAIDPHOTO.COM

คุณคิดว่าคนที่เรียนจบปริญญาเอกวิศวกรรมคอมพิวเตอร์จาก มหาวิทยาลัยอันดับต้น ๆ ของประเทศญี่ปุ่น และเป็นอาจารย์ของ คณะวิศวกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอันดับต้น ๆ ของเมืองไทย เป็น คนอย่างไรครับ ... ???

ใส่แว่นหนา ๆ หน้าตาน่าเชื่อถือ ดูภูมิฐาน ไปไหนมาไหน มีแต่คนยกมือไหว้แล้วเรียกอาจารย์ มีแต่คนเกรงใจ ฯลฯ หรือเปล่า?

แต่ถ้าคุณมาเจออีตาคนเขียนหนังสือเล่มนี้ เวลาเดินสวนกัน บนถนน เดินผ่านกันในสวนสาธารณะ ผมว่าคุณไม่รู้หรือกว่าไอ้คนที่ ผมบรรยายสรรพคุณไปข้างต้นนะ เป็นคนแบบเนี้ยยยยย ...

เป็นคนดั่งต้องแบบเนี้ยยยยย...

ผมว่าเขาคงเรียนหนักมากเกินไปแหละ ...

หนังสือเล่มนี้เขียนมาจากประสบการณ์ที่พวกเราไปเจอกันมา จริง ๆ มีทั้งเรื่องสนุก เรื่องไม่เป็นเรื่อง เรื่องไร้สาระ เรื่องฮา ๆ และ เรื่องน่ากลัว !!! อยากรู้ว่าอาสาสมัครทำงานกันยังไง คิดกันแบบไหน ลองอ่านดูสิครับ อีตา Ph.D. คนเขียนหนังสือเล่มนี้ ไม่ได้มีแต่ความ ดั่งต้องหรือกนะครับ ^_^ ☺

อาสาสมัคร สีนามิ ผู้ประสบเคราะห์กรรม กับวันที่ได้มีส่วนร่วม ถึงจะไม่ได้ช่วยอะไรมากมายแต่ก็ตั้งใจและภูมิใจที่ครั้งหนึ่งพวกเราได้เคยร่วมลุยไปด้วยกัน ทำให้ค้นพบว่าเมืองไทยก็มี ดร. ที่ไม่ธรรมดาคนหนึ่ง (ผมว่ามันต้อง ๆ นะ)

ยังจำสีหน้าตอนที่มีคนรู้ว่าข้าวที่มันกินเค้าเอาไปทิ้งเพราะ “บูดแล้ว” ได้ จำสีหน้าตอนบ้านที่มันพักไม่มีน้ำให้อาบขณะทีหลังอื่น ๆ เค้าอาบกันอย่างสบายใจ สีหน้าตอนทีเห็นยางรถกระบะของเจ้าสิงห์ (มันไม่มีดอกเหลือแล้ว เปลี่ยนได้ก็เปลี่ยนเหอะนะ สิงห์)

แปลกใจระคนทีเห็นอุปกรณ์ส่วนตัวที่มันเตรียมมารับมือ “กลิ่น” แล้วก็แปลกใจอีกเลยทีหลังจากจบ 4 วันนั้น มันเป็นคนทีดีนรรสุด ๆ ทีอยากจะลงไปช่วยเหลือให้เป็นเรื่องเป็นราวมากไปกว่าเดิม ... เพราะมันคือ “ Ph. D.” ✍

i ฤษนะ เยี่ยงกมลสิงห์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ถ้าเป็นเมื่อก่อนทีจะเหตุการณ์สินามิเมื่อเร็ว ๆ นี้ คนส่วนใหญ่คงคิดว่าเหตุการณ์นี้คงมีอยู่แคในการ์ตูนโดเรม่อน ไม่น่าจะเกิดขึ้นทีเมืองไทยได้ แต่บัดนี้เหตุการณ์ในการ์ตูนโดเรม่อนเป็นจริงเกือบจะทุกคนไม่ได้เห็นถึงความสำคัญของการเตรียมรับมือกับภัยธรรมชาตินี้ทีเกิดขึ้น แต่หลังจากทีทุกคนได้ทราบข่าวเหตุการณ์นี้ ทุกคนก็รู้สึกกันท้อใจ หดหู่ แล้วรู้สึกว่ปีใหม่ป็นีช่างเป็นปีใหม่ที่ชาวไทยไม่สนุกสนานว่เจิงเหมือนอย่างทุกปีทีเคยเป็น

ประมวลเป็นเพื่อนสนิททีจบการศึกษาปริญญาโทวิศวกรรมอุตสาหการ จุฬาล มาด้วยกัน ช่วงปีใหม่ก็เห็นเพื่อนเจียง ๆ ไปหลายวัน มีอยู่วันหนึ่งโทรมาบอกว่ มาทำงานถ่ายรูปศพทีภาคใต้ ช่วยผู้

ประสพภัยสึนามิ ยังกึกก้อง อยู่ว่าไปแต่เมื่อไร สองวันก่อนยังทักทายกันผ่าน MSN กันอยู่เลย แต่เห็นเพื่อนเราไปทำงานปิดทองหลังพระ หรือน่าจะเรียกว่า back office ได้หรือเปล่านั้นไม่แน่ใจ ได้เอาทั้งความรู้และประสบการณ์ รวมไปถึงงานอดิเรกด้านการถ่ายรูปไปใช้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ผมก็เอาใจช่วยให้ทำงานนี้สำเร็จโดยดี หลังจากนั้นไม่นานเพื่อนเริ่มส่งลิงค์บันทึกเรื่องบันทึกบางม่วงมาให้อ่านผ่านทางอินเทอร์เน็ต ก็เลยเป็นที่มาของบันทึกบางม่วงฉบับนี้ เป็นที่นิยมอ่านมากจนมีคนมาคลิกอ่านไปแล้วกว่าสองพัน

หลังจากได้อ่านเรื่องนี้จบ ก็ได้เห็นภาพในมุมด้านที่ตีมุมหนึ่งของผู้ที่ไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรณีพิบัติภาคใต้ ได้เห็นน้ำใจของคนไทยที่ไม่เคยทอดทิ้งกัน ช่วยเหลือกันไม่ว่าจะเป็นคนไทยด้วยกันเองหรือคนต่างชาติ การทำงานร่วมกันโดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน แต่โลกเรามีมุมมองมากกว่าสองด้านเสมอ ในมุมตรงข้าม ยังมีการหลอกลวงเพื่อที่จะรับศพเอาเงิน การหากินกับศพหลายรูปแบบ ฯลฯ สุดท้ายนี้ก็ขอแสดงความเสียใจและไว้อาลัยกับผู้สูญเสียและหวังว่าเหตุการณ์แบบนี้คงจะไม่เกิดขึ้นมาอีก และขอยกย่อง เชิดชูผู้ที่อยู่เบื้องหลังช่วยเหลือภารกิจนี้ทุกท่านครับ และอยากให้ทุกคนตระหนักและมีการเตรียมรับภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นเมื่อไรก็ได้ และมีจิตสำนึกในด้านความปลอดภัยและอยู่รอดอยู่เสมอ ✍

i FUDGE-A-MANIA

คลับ @JAPAN, ท้องไกลบ้าน, PANTIP.COM

ติดตามงานเขียนเรื่อง “บันทึกบางม่วง” มาตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ก่อนเจ้าตัวจะลงไปทำงานเป็นครั้งที่สองด้วยซ้ำไป ในครั้งนั้นพ่อตัวดี (เป็นคำที่ดิฉันแอบค่อนข้างอดเวลาหมั่นไส้) ส่งมาให้อ่านเป็นตอนๆ เรียกได้ว่าแทบจะอ่านรดต้นคอคนเขียนเลย เพราะพ่อคนนี้นักจะอู้

การพิมพ์ตัวอักษรลงบนหน้าเว็บไซต์เจ้าตัวมักอ้างว่า “ผมไม่มีอารมณ์ที่”
ดิฉันต้องคอยทวงตอนต่อไปอยู่บ่อย ๆ

ดิฉันเป็นผู้ที่อยู่นอกเหตุการณ์คลื่นสึนามิมาก เพราะขณะนี้
ไม่ได้พำนักอยู่ที่ประเทศไทย แล้วยังไม่ได้กลับไปเยี่ยมบ้านบ่อยครั้งนัก
จึงได้อาศัยงานเขียนของพ่อตัวดี รับรู้ ติดตามข่าวคราวของคนทางโน้น
ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความช่วยเหลืออะไร และทำงานกันไปถึงไหนบ้าง
นอกเหนือไปจากที่โทรบอกให้ทางบ้านช่วยบริจาคเงินของตัวเอง
สมทบทุนร่วมด้วยช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์ร้ายในคราวนี้

เพราะด้วยเนื้อเรื่องแนวกึ่งวิชาการ แต่สำนวนที่ใช้
สนุกสนานและเป็นกันเอง เข้าใจง่าย ดิฉันคิดว่ามันทำให้งานเขียนชิ้น
นี้มีเสน่ห์ สิ่งที่พ่อตัวดีได้พบเห็นสัมผัสมาแล้วนำกลับมาถ่ายทอดเรียบ
เรียงออกมาเป็นตัวอักษรนั้น ดิฉันมั่นใจว่าเป็นประโยชน์แก่คนที่ไม่รู้
เรื่องราว ไม่รู้เบื้องหน้าเบื้องหลังอย่างดิฉันอีกเป็นจำนวนมาก ✍

๑) ทพ.กษัย วุฒิวิวัฒน์ชัย
SPEECH TECHNOLOGY SECTION,
INFORMATION TECHNOLOGY R&D, NECTEC

รู้จักกับแกตั้งแต่ยังไม่มื่ออะไรเลย รู้แต่ว่าแกจบปริญญาตรี-โท
สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ แต่มาเรียนปริญญาเอกสาขาคอมพิวเตอร์
เริ่มอ่านตั้งแต่วิธีเขียนโปรแกรม จนซึ่กळ้องดิจิตอลตัวแรกไปพยายาม
ถ่ายโน้นถ่ายนี่ก็ออก ๆ แก๊ก ๆ แล้วแกก็พยายามช่วยปลุกเว็บบอร์ด
นักเรียนไทยในมหาวิทยาลัย มันก็ไม่รอด

ร่วมเขียนบทความในหนังสือสายใยของสมาคมนักเรียน
ไทยในญี่ปุ่น จนมาเป็นผู้ให้กำเนิดคลับ @Japan ใน Pantip.COM

แกยังพยายามร่างเอกสารนำเสนอแผนการพัฒนางานวิจัยใน
ประเทศไทย พยายามเสนอกับท่านนายกฯ ยามที่ท่านมาเยือนญี่ปุ่น
แล้วมันก็ไม่สำเร็จ

เข้าร่วมกลุ่มเพื่อเสนอแนวคิดพัฒนากรุงเทพฯ ก่อนการ
เลือกตั้งเป็นผู้ว่าฯ แต่มันก็หายไป

ยังเพียรพยายามไปปิ่นภูเขาไฟฟูจิรอบที่สามก่อนจะจบ
ปริญญาเอก กลับมาพยายามเขียนหนังสือเพื่อส่งเสริมการสอน และ
มาถึงหนังสือเล่มนี้ภายใต้ความบากบั่นอุทิศตัวเข้าช่วยในเหตุการณ์สีน่านี

ตั้งแต่เริ่มจนบัดนี้ แก่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงในสายตามผม

ผมขอบคุณกับแคะรับ เรื่องเยอะดี ... ✍

① MIYAZAWA MAYUMI, PH.D.
JAPAN BANK FOR INTERNATIONAL COOPERATION (JBIC)

ว่ากันว่า “การอ่าน” ได้รับความยอมรับว่าเป็นความบันเทิงที่
ทรงคุณค่าอันดับต้น ๆ นับตั้งแต่มนุษย์เริ่มรู้จักกับการบันทึกเรื่องราว
เป็นลายลักษณ์อักษรเลยทีเดียว แต่ปัจจุบันการจะเลือกหนังสือสักเล่ม
ขึ้นมาอ่านเพื่อคลายเครียดบางทีกลับกลายเป็นการสร้างความคิด
ให้กับผู้เลือกหนังสือ เพราะหนังสือปกใหม่ ๆ หลายรูปแบบทยอยกัน
ออกมาทักทายสมาชิกบรรณพิภพกันแทบจะทุกชั่วโมง ยิ่งในยุค
ปัจจุบันที่การจับจ่ายใช้สอยเป็นเรื่องที่ต้องคิดแล้วคิดอีกเช่นนี้ การ
เลือกหนังสืออย่างพิถีพิถันเกิดบุคลิกเล่มแทบจะกลายเป็นเรื่องเสียดวง
เหมือน “ตาดีได้ตาร้ายเสีย”

ส่วนใหญ่ที่ออกเกิดบุคที่เราเห็นกันล้นแผงหนังสือมักจะเป็น
เรื่องราวที่คนเด่น ๆ วิจารณ์เรื่องดัง ๆ และบางครั้งก็เป็นเรื่องเดิม ๆ ที่เรา
รู้แล้วแต่ก็ยังอยากซื้อเพราะชื่นชมในความคิดที่ผู้เขียนเป็นคนเด่นพูด
เรื่องดังและเราก็คาดหวังว่ามันจะดี

สำหรับ “บันทึกบางม่วง” หนังสือที่กำลังอยู่ในมือของคุณนี้ผ่านการเขียนของผู้ร่วมวิกฤตการณ์คลื่นยักษ์ที่ไม่มีคุณสมบัติตามหลักคนดังเขียนหนังสือซึ่งเป็นจุดสำคัญให้ผู้ซื้อลองหยิบจับมาพลิกอ่านเป็นผู้มีอุปการคุณจ่ายค่าผลงาน ทั้ง ๆ ที่โดยเนื้อความและผลงานโดยรวมแล้ว มันเป็นเรื่องเด่น และเป็นหนังสือที่มีความดีในตัวมันเอง

“บันทึกบางม่วง” เป็นหนังสือที่เขียนโดยนักเขียนที่มีความสามารถ หน้าใหม่แต่ไม่ดังแต่ประเด็นดังกล่าวกลับเป็นจุดโดดเด่นของหนังสือเล่มนี้ที่เหมือนประตูดิสุระของผู้เขียน ดร.ประมวล สุทธิจารุวัฒน์ อย่างลงตัว

เพราะความไร้ข้อจำกัดในสถานะทางสังคมทำให้ ดร.ประมวล สามารถบรรยายความรู้สึกของคนตัวเล็ก ๆ ที่ต้องทำงานใหญ่ ๆ กับคนมากมายได้อย่างไม่เคอะเขิน อีกนัยหนึ่งความเป็นคนธรรมดาที่มีโอกาสทำงานสำคัญ ๆ และได้แสดงความรู้สึกผ่านตัวอักษรออกมา ทำให้ผู้เขียนสามารถระบายอารมณ์ ความคิด และข้อเสนอแนะโดยไม่จำเป็นต้องกังวลต่อข้อจำกัดทางสังคมและผลกระทบต่อภาระหน้าที่ที่จะมีขึ้นตามมาจากงานเขียนอย่างที่คนดัง ๆ ต้องปวดหัว เพราะเครียดที่จะเล่าเรื่องราวอะไรสักอย่างอย่างระมัดระวังและเกรงอกเกรงใจ ไม่เช่นนั้นหนังสือดี ๆ ที่บันทึกเรื่องราวความเห็นของพวกเขา ก็จะกลายเป็นหนังสือแหงขวานและกลายเป็นสื่ออ้างอิงเพื่อการนินทาเท่านั้น ซึ่งบางทีด้วยความระมัดระวังจนเป็นระแวงเช่นนี้ เรื่องราวที่น่าจะนำเสนอกลับกลายเป็นเรื่องราวต้องห้ามไปเสีย

การเลือกหนังสือจากผู้เขียนหน้าใหม่ยังมีข้อดีอีกประการหนึ่งสำหรับคนที่ไม่ปิดกั้นสังคมของตัวเอง เพราะการรับรู้เรื่องราวผ่านงานเขียนของใครสักคนที่คุณไม่รู้จักก็เปรียบเหมือนการสร้างเพื่อนใหม่ แต่ละหน้าที่คุณเปิดคือแต่ละหน้าที่ที่คุณได้ศึกษาคน ๆ หนึ่ง

ว่ามีที่มาที่ไป และแนวคิดอย่างไร และแน่นอนหนังสือเล่มนี้มีทุกหน้า
ที่ทำให้คุณอยากอ่าน และทำความรู้จักกับคนที่จะมาเป็นเพื่อนใหม่ดี ๆ
ที่จะเล่าเรื่องราวเด่น ๆ แนวลึกให้คุณฟังอย่าง ดร.ประมวล สุธีจาร์วัฒน
แน่นอน

จากผู้ที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้อีกคนหนึ่ง ✍

คำนำผู้เขียน

ผมเริ่มเขียนบันทึกฉบับนี้โดยตั้งชื่อว่า “เขียนด้วยคน” ในรูปแบบ Web Log หรือ “blog” ที่กำลังเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องอินเทอร์เน็ต ในตอนปลายของวันศุกร์ที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 วันหยุดสิ้นปีที่ดีควรจะได้ออกมาหยุดพักผ่อนอยู่กับบ้าน หลังจากที่ได้พูดคุยกับ “ตะวัน” หนึ่งในสมาชิกนักถ่ายภาพของเว็บไซต์ ThaiDPhoto เพื่อวางแผนการเดินทางลงไปเป็นอาสาสมัครถ่ายภาพศพผู้สูญเสียชีวิตจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยที่ก่อให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิถล่มภาคใต้ของประเทศไทยเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547

แรกเริ่มเดิมที ผมไม่เคยมีความคิดแม้สักเพียงเล็กน้อยว่าจะนำข้อเขียนชิ้นนี้มาตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม เป็นหนังสือฉบับกระเป่าที่เผยแพร่เป็นเรื่องเป็นราว คิดแต่เพียงว่าการได้จัดบันทึกสิ่งที่ได้พบเห็นทั้งด้านดีและไม่ดี ในระหว่าง 4 วันเต็มๆ ขอบอก

ที่ลงไปทำหน้าที่อาสาสมัครที่จังหวัดพังงา โดยหวังเพียงว่า blog นี้จะทำให้ผมมีหลักฐานอะไรบางอย่างเหลือเก็บไว้เป็นอนุสรณ์ประดับบันทึกประวัติศาสตร์ของตัวเอง ว่าครั้งหนึ่งในชีวิตผมเคยหาญกล้าทำความหวาดกลัวลงไปทำหน้าที่อาสาสมัครอยู่กับกองซากศพเป็นพันๆ ก่อนที่จะหลงๆ ลืมๆ อะไรต่อมิอะไรไปตามสังขารที่ร่วงโรยอยู่ทุกวัน

หลังจากสิ้นสุดภารกิจที่วัดบางม่วงในระหว่างวันที่ 1-4 มกราคม พ.ศ. 2548 ผมใช้เวลาเขียนบันทึกอยู่หลายวันก่อนที่จะต้องหยุดชะงักไปเนื่องเพราะได้รับการเชื้อเชิญจากส่วนการปกครองของจังหวัดพังงา ให้เดินทางกลับไปรับหน้าที่อาสาสมัครช่วยงานด้านฐานข้อมูลต่อที่วัดย่านยาวในระหว่างวันที่ 11-17 มกราคม พ.ศ. 2548 รวมเวลาเบ็ดเสร็จผมก็ใช้เวลาอยู่ที่พังงาอยู่ 11 วันเต็มๆ

มีเรื่องราวมากมายผ่านเข้ามาในชีวิต ทั้งดีและไม่ดี ทั้งส่วนที่สามารถบันทึกเป็นตัวอักษรเพื่อเผยแพร่ได้ และส่วนที่ไม่ควรเผยแพร่ ข้อมูลที่เรา ๆ ท่าน ๆ พบเห็นได้จากสื่อต่าง ๆ ทั้งจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ หลายอย่างเกิดขึ้นจริง ในขณะที่มีอีกหลายสิ่งหลายอย่างไม่ได้เป็นไปอย่างที่คนทั่วไปเข้าใจ แม้มีข้อมูลอัดอยู่ในหัวที่อยากพูดอยากบอกให้สังคมรับรู้มากมาย แต่บางอย่างผมก็พบว่าการเก็บมันไว้กับตัวอยู่อย่างนั้นก็อาจจะดูเหมาะสมกว่า งานเขียนของผมเล่มนี้ใช้เวลาอยู่เกือบ 2 เดือนเต็มก่อนที่มันจะเสร็จสิ้นลง แต่ก็เสร็จสิ้นลงแบบค้างคาใจ ...

พี่ ๆ น้อง ๆ หลายคนทั้งจากคลับ @Japan ในห้องโถงบ้านของเว็บไซต์ Pantip.COM และตากล้องสมัครเล่นต่าง ๆ ในเว็บไซต์ ThaiDPhoto ต่างก็ติดตามอ่าน blog ของผมอยู่เป็นระยะ ๆ (บางคนอาจจะไม่ได้อยากติดตาม แต่ผมก็พยายามยึดเยียดให้อ่านจนยอด counter ที่หน้าแรกของ blog แสดงจำนวนคนอ่านไปแล้วกว่า 2,700 คลิก) หลายคนคอยเร่งเร้าให้ผมรีบ ๆ เขียนตอนต่อ ๆ ไปเนื่องเพราะติดพันกับสิ่งต่าง ๆ ที่ผมไปพบประสบมาและเอามาเล่าเป็นคั้งเป็นแคว เป็นวรรคเป็นเวร รวากับกำลังนั่งเขียนนิยายสำหรับตีพิมพ์ในนิตยสารรายปักษ์ ผมเองก็บ้าจี้ เมื่อมีลูกๆก็สามารถนั่งหลังซดหลังแข็งใช้เวลาว่างเท่าที่มีถ่ายทอดความทรงจำของตัวจนออกมาได้ถึง 18 ตอน และในที่สุดเมื่อต้องจัดทำเป็นรูปเล่ม ผมก็มาเขียนปิดท้ายงานของผมในตอนที่ 19 เป็นปัจฉิมบท

“พีเน็ต” หนึ่งในสมาชิกเว็บไซต์ zhow.COM หรือชื่อเล่นจริง ๆ ว่า “พีใจ้” เป็นคนแรกที่ถามผมผ่าน MSN ว่าสนใจอยากตีพิมพ์เรื่องนี้เป็นพ็อกเก็ตบุ๊กมัย? พี่เขาจะช่วยติดต่อประสานงานไปยัง “น้องเกรท” แห่งสำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์ให้ ซึ่งในที่สุดก็นำมาสู่หนังสือเล่มที่คุณ ๆ กำลังอ่านอยู่นี้แหละครับ ต้องขอบพระคุณทั้งพีเน็ต

น้องเกรท และคณะผู้บริหารสำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์เป็นอย่างดี ที่ให้โอกาสผมในการเผยแพร่ผลงานเขียนชิ้นนี้ ยิ่งเมื่อได้ทราบว่าหนังสือของผมจะเป็นพ็อกเก็ตบุ๊กฉบับแรกของทางสำนักพิมพ์ที่จะขยายตลาดจากสิ่งพิมพ์จำพวกคู่มือสอบ และตำราเรียนมาสู่งานวรรณกรรมรูปแบบอื่นๆ ผมก็ยิ่งซาบซึ้งใจ และภาวนาว่าฟ้าดินคงไม่ใจไม่ได้ระกำ ทำให้งานเขียนเป็นเรื่องเป็นราวเล่มแรกของผมที่ตีพิมพ์กับสำนักพิมพ์ที่คิดจะทำตลาดพ็อกเก็ตบุ๊กเป็นครั้งแรกเหมือนกันต้องท้อระทมกับการตัดสินใจในครั้งนี้

ก็คงจะมีแต่ความเมตตาจากคุณๆ ผู้อ่านทุกๆ ท่านกระมังครับที่จะช่วยให้นักเขียนหน้าใหม่ หน้า(ไม่ค่อย)ใส หัวใจรักชาติอย่างผมได้แจ้งเกิดในวงการวรรณกรรมกับเขาบ้าง

ขอกราบขอบพระคุณงามๆ ล่วงหน้าครับ

นอกเหนือไปจากพี่เนต น้องเกรท และสำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์ที่ได้กรุณาทำหน้าที่เป็นโปรโมเตอร์ให้กับนักมวยเอ๊ย! นักเขียนหน้าใหม่อย่างผม งานเขียนชิ้นนี้จะสำเร็จลงไปไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากพี่ๆ น้องๆ ครูบาอาจารย์ รอบๆ ตัวผมที่ได้ติดตามและให้กำลังใจกับการขีดๆ เขียนๆ มาโดยตลอด

ขอขอบคุณ “ตะวัน” “บอมบ์” และ “พีอาร์ม” ที่อนุญาตให้ผมนำรูปถ่ายทุกใบที่บันทึกเก็บไว้ในขณะที่พวกเราทั้งหมดทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครอยู่ที่จังหวัดพังงานำมาประกอบหนังสือเล่มนี้ หากขาดรูปถ่ายสวยๆ จากฝีมือของพวกเขา หนังสือคงหมดรสชาติ และที่สำคัญต้องไม่ลืม “คุณอุ๊ต” D1 แห่ง ThaiDPhoto.COM ที่ช่วยประสานงานและเผยแพร่เรื่องราวของตากล้องอาสาสมัครที่ลงไปช่วยงานกันที่จังหวัดพังงา รวมทั้งให้เกียรติเขียนคำนิยมให้ผมด้วย

ขอกราบขอบพระคุณส่วนการปกครองจังหวัดพังงา ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านปลัดจังหวัด ท่านปลัดอำเภอ พี่ๆ สาธารณสุข

จังหวัด ตลอดจนโรงพยาบาลตะกั่วป่าที่ได้อำนวยความสะดวกและดูแลความเป็นอยู่ของคณะอาสาสมัครในกลุ่มของผมทั้งหมดระหว่างที่ลงไปช่วยงานที่นั่น

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.พิชณี โปธารามิก จากภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า จุฬาฯ และท่านคณบดี ศ.ดร.ดิเรก ลาวัญย์ศิริ ที่ให้ความเมตตาโทรศัพท์สอบถามสารทุกข์สุขดิบ และให้คำปรึกษาต่างๆ ในระหว่างที่ผมปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่จังหวัดพังงา รวมทั้งขอขอบพระคุณในความเมตตาของ อ.ชัยศิริ ปันจิตานนท์ จากภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาฯ ที่กรุณามอบหนังสือ “Handbook of Effective Disaster/Recovery Planning” ให้ผมนำไปศึกษาประดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการและแก้ไขปัญหาในภาวะฉุกเฉิน

ท้ายที่สุดขอขอบคุณพี่ป่าน-Sapporo พี่ออย-fudge-a-mania ป้าอ้อแฉ่เอง แม่ปุเปรี๊ยะ น้องฝ้าย นายโก้/JPN อาจารย์กระต่ายหวาน เจ้ Hatsu-เจ้าของแมวโคราหูกุด จากคลับ @Japan ใน Pantip.COM น้องอุ๊ น้องเอะ น้องแหว่ นักศึกษาปริญญาเอกที่ญี่ปุ่น น้องปลา น้องปราง แบงค์ อาจารย์บอล น้องป้อม แมกซ์ เจน ผู้ร่วมชะตากรรมกับทริปวัดย่านยาว ครูแคท กร-พุทธา กล้า พี่พลับ และสหายท่านอื่นๆ จาก ThaiDPhoto.COM ที่ติดตามทวงถามหา blog ตอนใหม่ๆ อยู่เป็นระยะๆ อาจารย์ชนะจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คุณน้องจากเอวอน และสุดท้าย “มายูมิ” หญิงสาวในยามวิกาลที่ออนไลน์มานั่งอยู่เป็นเพื่อนในขณะที่เขียนบันทึกอยู่เป็นระยะๆ พักนี้ไม่ค่อยจะสบาย รักษาเนื้อรักษาตัวด้วยนะจ๊ะ

ประมวล สุธีจารุวัฒน์

25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 12.08 น.

ตึก 4 ชั้น 8, วิศวกรรม จุฬาฯ

เกี่ยวกับผู้เขียน

เจ้าชื่อนามแฝง “นายชนะศุภย์หนึ่ง” หนึ่งในกลุ่มผู้ก่อตั้งคลับย่อย @Japan ในห้องไกลบ้านแห่งเว็บไซต์ยอดนิยม Pantip.COM ระยะเวลาที่ผ่านมาเอาดีกับการถ่ายรูปด้วยกล้องดิจิทัล SLR และฝั่งตัวอย่างเหนียวแน่นอยู่กับเว็บไซต์คนรักกล้องอย่าง ThaiDPhoto งานอดิเรกที่ชื่นชอบคือการตามก๊วนสมาชิก ThaiDPhoto ออกไปพอร์ตเทรตสาว ๆ ตามซอกมุมต่างๆ ของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและโท ด้านวิศวกรรมอุตสาหการ จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนการศึกษาจากโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น (TJTTP-OECF) จากจุฬาฯ ไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกด้านเทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality, VR) จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งโตเกียว (Tokyo Institute of Technology) ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ. 2544 และมีสิทธิ์ใช้คำนำหน้าชื่อตัวเองว่า “ดอกเตอร์” ตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมปี พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมา

ปัจจุบันรับราชการเป็นอาจารย์อยู่ที่ภาควิชาวิศวกรรม-อุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ มีงานเขียนชิ้นเล็กชิ้นน้อยกระจายอยู่ตามเว็บไซต์ต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต

สารบัญ

- ตอนที่ 1** **25**
ปฐมบท
- ตอนที่ 2** **29**
ก่อนออกเดินทาง
- ตอนที่ 3** **33**
ตกลงยืมไม่ออกที่ บน.6
- ตอนที่ 4** **39**
แอร์บัสของกองทัพอากาศ
- ตอนที่ 5** **43**
ทำอากาศศยานภูเกิด
- ตอนที่ 6** **47**
อาสาสมัครไม่ได้เป็นกันง่าย ๆ นะโว้ย
- ตอนที่ 7** **51**
ที่พักที่เขาหลัก
- ตอนที่ 8** **59**
ปฏิบัติการแรก
อยู่กับข้อมูลชั้นสูงตรงจตุสดมภ์
- ตอนที่ 9** **63**
เรื่องไม่สนุกที่วัดบางม่วง

ตอนที่ 10	ถ่ายภาพ	73
ตอนที่ 11	ระบบเน็ตเวิร์ค และฐานข้อมูลผู้ตาย	83
ตอนที่ 12	เป็น ThaiDPhoto ต้องย่อรูปจนดีสี	87
ตอนที่ 13	หาศพพบกับน้ำตา	91
ตอนที่ 14	อาสาสมัครมีอาชีพ	99
ตอนที่ 15	เรื่องน่าสะอิดสะเอียนยิ่งกว่าศพ	105
ตอนที่ 16	สิ่งแสนดีที่วัดบางม่วง	109
ตอนที่ 17	กลับภูเกิดด้วยรถขนนั้กโทษของกรมคุมประพฤติ	113
ตอนที่ 18	TG๑20 พากลับบ้าน	117
ตอนที่ 19	ปิดเล่ม	119

ปฐมบท

เช้าวันส่งท้ายปีอันแสนหดโหด หลังเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ (Tsunami) ถล่มชายฝั่งอันดามันทางตอนใต้ของประเทศไทยและประเทศในแถบเอเชียอื่นๆ เมื่อตอนสายๆ ของวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ที่มีผลทำให้มียอดคนตายและสูญหายไปกว่าสองแสนคน วันนี้วันศุกร์ที่ 31 ธันวาคม พุทธศักราช 2547 ... วันหยุดเหงาๆ แต่อากาศแสนดี ผมตื่นขึ้นมานอนเตียงนอนราวๆ 10 โมงเศษเพราะแม่มาปลุก แม่บอกผมว่าพี่ชายชวนออกไปนั่งรถกินลมกับหลานตัวเล็ก ๆ อีก 2 คน ... อะไรบางอย่างทำให้ผมปฏิเสธ บอกแม่ไปว่าวันนี้ื่อยากเข้าจุฬาฯ ไปนั่งทำงานมากกว่า ผมอยากเขียนหนังสือการใช้โปรแกรม LaTeX¹ สำหรับผลิตเอกสารทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมต่อให้จบ หลังจากดองมันเอาไว้เป็นเวลาร่วมๆ 3 เดือน หนังสือวิชาการอย่างนี้บ่จะไหลลื่นผมก็เขียนไปได้เรื่อยๆ วันละหลายสิบหน้าแต่ครั้นพอถึงบ่จะติดขัดก็ทิ้งไว้เป็นเดือนๆ เหมือนกันครับ แฮะๆ

นั่งรถมาถึงที่จุฬาฯ ก่อนจะเริ่มต้นทำงานที่ตั้งใจ ผมเคาะอินเทอร์-เน็ตเปิดเว็บ ThaiDPhoto²ซึ่งเป็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล (โดยเฉพาะการถ่ายภาพพอร์ตเทรตสาว ๆ ตากล้องในเว็บนี้จะถนัดกว่าแนวอื่น

¹<http://www.ie.eng.chula.ac.th/2004/staff/pramual/books/latex/>

²<http://www.thaidphoto.com>

เป็นพิเศษ ที่ผมแวะเวียนเข้ามาดูรูปสาว ๆ เอ๊ย! ศึกษาหาข้อมูลอยู่เป็นประจำ
ขึ้นมาดู พลับสายตาก็อไปปะทะกับแบนเนอร์ขอแรงอาสาสมัคร กะปริบะริบะริ
เรียกร้องความสนใจ ...

thai photo.com

เว็บไซต์เพื่อการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล

“อาสาสมัครอะไรหว่า?”

ในใจก็ยั้งง ๆ อยู่เหมือนกันครับแต่ก็คลิกเข้าไปดู แล้วก็พบว่า
กำลังมีการระดมตากล้องมือสมัครเล่นทั้งหลายแหล่ไปช่วยกันถ่ายภาพศพผู้
สูญเสียชีวิตในเหตุการณ์สึนามิถล่มที่ภาคใต้ โดยเฉพาะที่จังหวัดพังงา ซึ่งเมื่อ
คืนผมนั่งดูสัมภาษณ์คุณโกศิน พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ท่านแจ้งว่าพบศพที่พังงากว่า 3,500 ศพ หลาย ๆ ศพก็เน่า จนยากที่จะ
จำแนกรูปพรรณสัณฐานได้ ทีมงานที่เข้าไปช่วย ๆ กัน ทั้งช่วยเหลือชาวบ้านที่
รอดชีวิต ค้นหาศพหรือตรวจจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ทั้งของญาติและ
ของศพ ต่างก็มีข้อจำกัดในการทำงานพอสมควร การได้ทีมสนับสนุนที่มี
เครื่องมือของตัวเองพร้อมทั้งกล้อง ทั้งเลนส์ ทั้งแผ่นเมโมรี่ ฯลฯ ไปถ่ายภาพ
เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานก่อนที่ศพจะเสื่อมสภาพไปจนยากลำบากแก่การ
ติดตามข้อมูลอื่น ๆ ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ดี

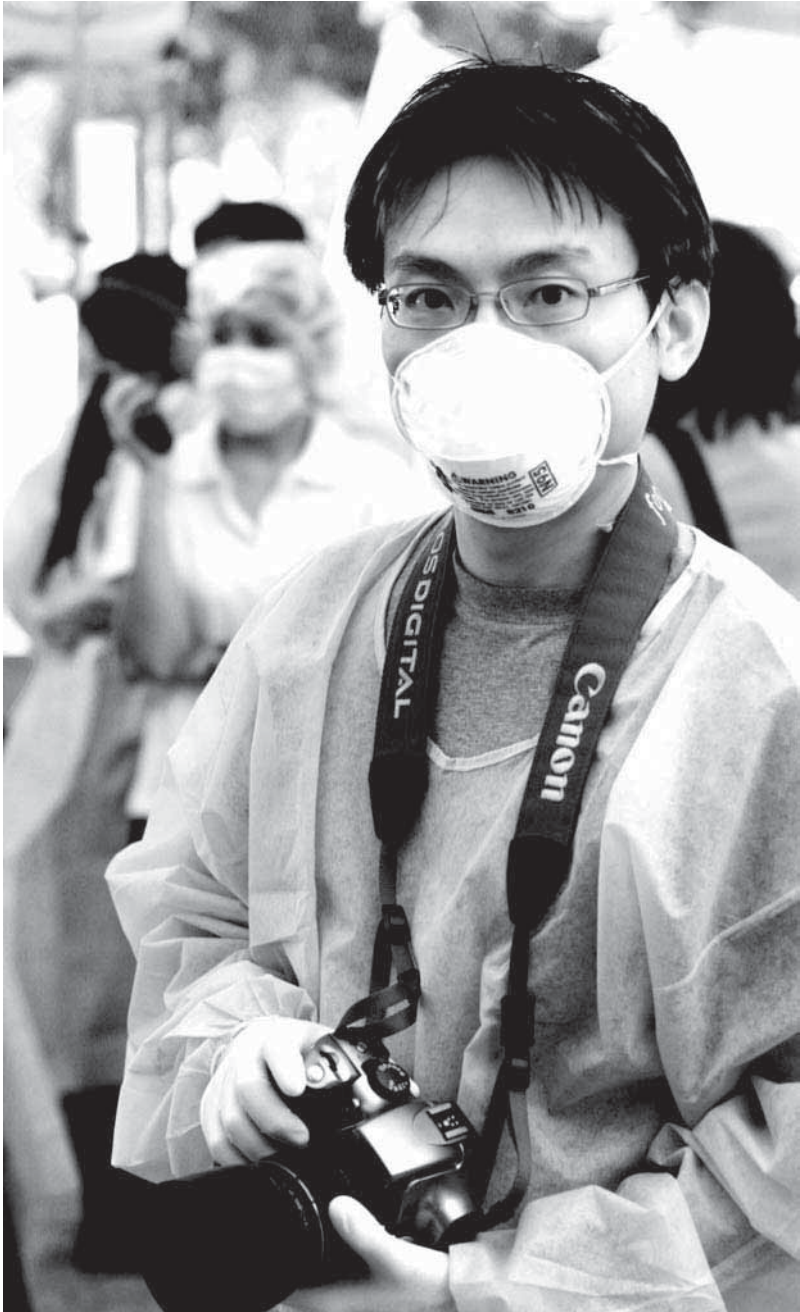
โดยไม่ชักช้า ผมยกหูโทรศัพท์หา “ตะวัน” เพื่อนชาลุยคนหนึ่งที่
รู้จักกันจากเว็บ ThaiDPhoto และก็เป็นที่แนะนำในการระดมกำลังตากล้องใน
ปฏิบัติการครั้งนี้ด้วย สอบถามว่าจะเดินทางไปกันอย่างไร? อยู่กันอย่างไร? ...
ซึ่งก็นำไปสู่บทสรุปว่า คืนนี้เราจะออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ราว ๆ สี่ทุ่ม
ขับรถกันไปเอง มุ่งหน้าตรงไปยังจังหวัดพังงาเพื่อสมทบกับทีมงานคุณหมอ
อาสาสมัครท่านอื่น ๆ ในการบันทึกภาพผู้เสียชีวิต

การกินการอยู่ในระหว่างทริปปฏิบัติการนี้คงยุ่งยากพอสมควร แต่
ก็คงเป็นทริปที่สร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่จะทำให้ผมได้มีโอกาสเรียนรู้อะไร ๆ
ที่ต่างไปจากเดิม ...

ผมจะพลาดได้อย่างไร ...

ปล.แม้ว่านักธรณีวิทยาทั้งหลายจะได้เพียรพยายามอธิบายให้ทุก ๆ คนทราบแล้วว่านอกเหนือไปจากปรากฏการณ์ After Shock ที่จะตามมา โดยมีขนาดเล็กลง ๆ แล้ว จะยังไม่มีสึนามิลูกใหม่เข้ามายังชายฝั่งภาคใต้ในระยะเวลาอันใกล้ แต่ผมก็ไม่ทราบว่าการเดินทางไปถ่ายรูปครั้งนี้จะมีอันตรายเกิดขึ้นหรือไม่ หากผมโชคร้ายไม่ได้กลับมา บ้านที่นี้คงเป็นงานเขียนชิ้นสุดท้ายของผม คงได้แต่ฝากให้ทุกคนที่มีโอกาสแวะเวียนมาอ่านบันทึกชิ้นนี้ รบกวนบอกมิตรสหายคนอื่น ๆ ให้ทราบด้วยว่าผมหายไปไหน แต่หากฟ้ายังเมตตา ผมจะกลับมาบอกให้ทราบ ว่าผมได้อะไรกลับมาบ้าง ✍

ตอนที่ 2

5 มกราคม 2548 เวลา 12.30 น.

ก่อนออกเดินทาง

เวลาราว 6 โมงเย็นของวันที่ 31 ธันวาคม 2547 หลังจากเขียนบันทึกฉบับที่แล้วเสร็จ รวมทั้งส่งผลงานต่างๆ ที่ผมหมักหมมเป็นดินพอกหางหมูตัวน้อยๆ ไว้ที่คณะฯ จนคิดว่าผมคงมีเวลาออกไปร่วมทริปกับตะวันได้สัก 3-4 วัน ผมนั่งรถไฟใต้ดินแวะไปที่ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว เนื่องจากคิดว่าการเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวไปเองเพื่อไม่ให้เป็นภาระกับใครๆ หรือแม้แต่สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ อันได้จากการบริจาคจากประชาชนทั่วไปที่มีเป้าหมายหลักอยู่ที่ผู้ประสบภัยที่ภาคใต้ น่าจะเป็นสิ่งดี ... ของใช้สิ่งแรกที่ผมคิดออกได้คือหน้ากากป้องกันกลิ่น

จินตนาการในสมองบอกผมว่าศพจำนวนในหลักหลายพันศพที่กองรวมกันน่าจะมียุคภัยพิบัติมากเพียงพอที่จะทำให้ผมมีปัญหาเกี่ยวกับการหายใจได้ ผมแวะซุ่มขายยาข้างๆ ประตูทางเข้าห้างเซ็นทรัล ที่ชั้น 3 ถ้ามหาหน้ากากหรือผ้ากรองอากาศ ซึ่งคนขายแนะนำให้ผมซื้อชนิดอย่างดี นัยว่าป้องกันเชื้อโรคได้ด้วยระดับหนึ่ง สนนราคาตกอันละ 54 บาท ผมซื้อมา 5 อัน เนื่องจากคิดว่าหากต้องใช้มันวันละ 1-2 อัน ก็อาจอยู่ได้สัก 3-4 วันโดยไม่เป็นภาระกับคนอื่น

วาเป็ชส์สำหรับหาจุกและผ้ากรองอากาศเพื่อลดกลิ่นศพก็เป็นอีกอย่างที่ผมซื้อไปด้วย รวมราคาแล้วผมมีค่าใช้จ่ายกับร้านขายยานี้เป็นเงิน 300 บาทพอดีพอดี ไม่แน่ว่าพี่เจ้าของร้านลดราคาให้บ้างหรือเปล่า ทำบุญกับผมนะพี่นะ ... ผมพบกับอาจารย์ท่านหนึ่งที่สังกัดภาควิชาเดียวกันกับผมที่จุฬาฯ ที่ร้านขายยาด้วย ไม่รู้แกมาซื้ออะไร :-)

ออกจากร้านขายยา ผมมุ่งหน้าตรงไปที่ร้านขายอุปกรณ์เดินป่าเพื่อหาซื้อถุงนอน ... แม้จะมีประสบการณ์เคยผ่านการเดินทางรอนแรมในป่าเขามาบ้างแล้วหลายแห่ง แต่นี่ก็อาจนับเป็นถุงนอนสนามอันแรกในชีวิตที่ผมเคยซื้อ โดยส่วนตัว ไม่เคยคิดจะซื้อ และไม่เคยมคิดว่าต้องซื้อ หากแต่ทริปนี้เป็นการเดินทางไปทำงานในท้องที่ ได้รับอันตราย ผมไม่สามารถคาดเดาได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นข้างหน้า หรือสภาพที่ตกเป็นอย่างไร ถุงนอนอาจเป็นอะไรบางอย่างที่ช่วยให้การพักผ่อนของผมไม่ลำบากจนเกินไปนัก ว่ากันตามจริงแม้ดูผ่านๆ ผมจะเป็นคนมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ดี แต่ตัวเองก็รู้ตัวอยู่เสมอว่ามีข้อจำกัดหลายอย่าง ผมอาจไม่แข็งแรงอย่างที่คิด

อาสาสมัครอย่างเราลงว่าตั้งใจจะลงไปทำงานแล้ว เรื่องหัวจิตหัวใจคงไม่ต้องพูดถึง มันเกินร้อยไปตั้งแต่เริ่มคิด แต่การเดินทางไปก็ควรสะดวกสบายและปลอดภัยพอสมควร หากลำบากทุกข์ทรมานจนต้องทน เราจะทนอยู่ได้กันสักกี่วันก็คืน ...

ก็ลองชั่งน้ำหนักถุงนอนขนาด 200 กรัม (ไม่รู้ว่าเป็นหน่วยวัดอะไรนะครับ แต่คนขายบอกว่าเป็นถุงนอนชนิด 200 กรัม ลองยกๆ ดูก็ไม่คิดว่าถุงนอนที่

ซื้อมาจะหนักแค่ 2 ซีด ผมเลยตอบไม่ได้ว่าเป็นหน่วยวัดอะไร) ไปเป็นราคา 450 บาท นับว่าไม่แพงจนเกินไปนัก ราคาถุงนอนมีตั้งแต่ 2-3 ร้อยบาท ไล่ไปจนหลักพัน ต่างกันที่วัสดุ ลวดลาย สีล้น และแบบการตัดเย็บ ผมเลือกเอาแบบง่าย ๆ เป็นสีกรมท่าพื้น ๆ ไม่มีลวดลาย เพราะไม่เห็นประโยชน์อันใดจากถุงนอนที่ราคาสูงกว่านี้แต่ไม่มีหน้าที่อะไรพิเศษนอกเหนือไปจากลวดลายสวย ๆ บนตัวถุงนอน

ฟ้ามืด ๆ หลับตาลงพักผ่อน ก็คงไม่ได้เสพสำราญกับความสวยงามของถุงนอนแล้วระมิงครับ

เวลาห่มเศษเกือบ ๆ จะสองห่ม ผมออกจากเซ็นทรัลตรงกลับบ้าน เพื่อเตรียมตัวสัปดาห์ละ กำหนดการที่ตะวันบอกไว้คือ เราจะออกจากซอยเสือใหญ่ ตรงข้ามศาลอาญาที่รัชดาภิเษกเวลาราว ๆ 4 ห่ม ผมจึงควรทำธุระของตัวเองให้เสร็จภายในเวลา 3 ห่ม ... ที่บ้านพี่ชายคนที่สามและแม่ของผม นั่งรออยู่ ท่าที่บอกรู้ได้ชัดว่าไม่อยากจะให้ผมไป แต่ก็คงทัดทานไม่ได้มาก ผมตั้งใจจริงและไม่อยากจะให้ใครมาขัดความปรารถนาครั้งนี้

รู้สึกเหมือนต้องไปทำงานใช้หนี้ชีวิตให้กับใครบางคนที่ยังงายอย่างไร ไม่ทราบได้

เวลาราวสามห่มผมโทรศัพท์หาตะวันอีกครั้งเพื่อเช็คเวลาให้แน่นอนนอนรวมทั้งต้องการแจ้งให้ตะวันทราบว่าอาจมีเพื่อนของผม “ม่อน” และ “น้องแอร์” ติดตามไปด้วย ...

ตะวันขอโทษขอโพยเป็นการใหญ่ เนื่องจากลืมบอกให้ผมทราบว่าเราเปลี่ยนแผนไม่ซับซ้อนกันไปเอง แต่จะโดยสารเครื่องบินลำเลียง C-130 ของกองทัพอากาศไปแทน ให้สมาชิกทุกคนไปพบกันที่ท่าอากาศยานกองทัพอากาศที่หลักสี่เวลาราว ๆ 6 โมงเช้าของวันรุ่งขึ้น เนื่องจากเข้าใจว่าเครื่องบินลำเลียงจะออกเดินทางประมาณ 6.30 น. เพื่อขนส่งของที่ได้รับบริจาคมาจากประชาชนไปสู่สนามบินภูเก็ท

คำแนะนำที่ผมได้รับฟังจากตะวันคือ ไม่อยากให้พาผู้หญิงไปด้วย เพราะอาจไม่สะดวกในการทำงาน การกินการอยู่ ตลอดจนเรื่องที่พุกสำหรับการพักผ่อน ความปลอดภัยของสมาชิกทุกคนน่าจะเป็นสิ่งแรกที่ต้องคำนึง ...

น้องแอร์กับกล้องคอมแพคตัวน้อยๆ ของเธอจึงถูกตัดออกจาก
การเป็นสมาชิกร่วมทีม ... ผมโทรศัพท์ไปหาน้องแอร์เพื่อแจ้งข่าว เธอก็เข้าใจ
ดีและรับปากว่างานหน้าหากมีโอกาสคงจะได้เป็นอาสาสมัครทำงานร่วมกัน
สำหรับม่อน ผมได้ทราบว่าที่บ้านไม่ยอมให้เดินทางไปด้วย ก็ด้วยความเชื่อ
แบบคนจีนที่ไม่อยากให้ลูกหลานไปพบกับภาพอุจาดตา ที่อาจหลอกหลอน
ความรู้สึกของผู้พบเห็นไปนานแสนนานหากควบคุมสติของตัวเองได้ไม่ดีเพียงพอ
ทริปใหญ่ในวันรุ่งขึ้น จึงคงมีแต่ผมและกลุ่มเพื่อน ๆ จากเว็บ ThaiD อีก 3-4
คน ร่วมทางกันไปเท่านั้น ✍

ตลกยิ้มไม่ออกที่ บบ.6

ผมตื่นขึ้นมาราวตีสามครึ่ง ของเช้าวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 ... วันปีใหม่แรกบนผืนแผ่นดินไทย หลังจากผมข้ามน้ำข้ามทะเลกลับจากศึกษาต่อที่ประเทศญี่ปุ่น ...

เริ่มต้นด้วยประโยคนี้พาลให้ผมหวนระลึกถึงข้อเขียนฉบับหนึ่งซึ่งผมเคยเขียนไว้ในวันปีใหม่นอกแผ่นดินไทยครั้งแรกสำหรับตีพิมพ์ใน “วารสารสายใย” ของสมาคมนักเรียนไทยในญี่ปุ่น (สนทญ.) ฉบับที่ 5 ประจำเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ 2545 “ตอนประสบการณ์วันวาน”³ ปีใหม่นี้จึงเป็นปีพิเศษอีกปีหนึ่งสำหรับชีวิตของผม ก่อนหน้านี้ก็มีเรื่องยุ่งแย้มรบกวนความรู้สึกมากมาย แต่ตอนนี้ก็รู้สึกเป็นสุขแบบแปลกๆ ดีเหมือนกัน พาลให้รู้สึกว่าบันทึกตอนนี้ออกเหนือไปจากจะช่วย给我สามารถจดจำประสบการณ์แรกของปี พ.ศ. 2548 ได้แล้วก็ยังทำให้ผมได้มีโอกาสระลึกถึงสิ่งต่างๆ ที่ได้เคยทำมาเหมือนกัน

ความรู้สึกกำลังพุ่งยิ่งกว่านั่งดูหนัง “แฟนฉัน” อีกครับ

ดวงตาสว่างโพลง ความรู้สึกพลุ่งพล่านเหมือนมีพลังมากมายที่พร้อมจะระเบิดออกมาจากตัวผมไม่สามารถข่มตานอนหลับต่อไปได้ ด้วยรู้ว่าอีก

³<http://www.ie.eng.chula.ac.th/2004/staff/pramual/article/myExperience.pdf>

สักประเดี๋ยวเราคงจะนั่งอยู่บนเครื่องบิน C-130 ของกองทัพอากาศ ซึ่งคงเป็นอีกหนึ่งประสบการณ์ใหม่ที่ผมไม่สามารถเอาเงินไปซื้อหามาได้ง่าย ๆ ผมลุกขึ้นมาอาบน้ำแต่งตัว จัดกระเป๋าสัมภาระต่าง ๆ โดยไม่ลืมที่จะชาร์จแบตเตอรี่ทุกก้อนที่ตัวเองมี ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ หรือกล้องถ่ายรูป Canon EOS Kiss Digital ที่ผมพามันตะลอน ๆ ถ่ายรูปสาว ๆ ไว้หลายสิบคน ทริปนี้จึงเป็นทริปแรกที่ผมจะใช้มันถ่ายศพ

ผมไม่รู้ว่่าที่พัคที่ตัวเองจะต้องไปอยู่มีน้ำ-ไฟ มากน้อยแค่ไหน แบตเตอรี่จึงอาจเป็นสิ่งที่ผมจะใช้มันทำอะไร ๆ ให้ผมได้บ้าง (ขอทิ้งวงเล็บไว้ตรงนี้หน่อยนึ่ง ผมชาร์จแบตเตอรี่ของโทรศัพท์มือถือไป 2 ก้อน แต่ให้ตายเหอะ อยู่ไป 3 คืน 4 วัน ผมไม่มีปัญญาที่จะใช้แบตฯ 2 ก้อนนี้ให้หมดได้ เพราะจุดที่ไปทำงานเป็นอาสาสมัคร หาได้มีสัญญาณของบริษัทนี้ไม่ ... อย่าให้บอกเลยครับว่ายี่ห้ออะไร ฮัด ฮัด ฮัดเซี่ยยยยย)

ผมออกจากบ้านย่านลาดพร้าวเวลาราวตีห้าครึ่ง ด้วยการโทรศัพท์ไปตามรถแท็กซี่ให้มารับที่บ้าน ความรู้สึกของเช้าวันปีใหม่แบบนั้นเชื่อว่าผู้คนส่วนใหญ่คงกำลังนอนหลับไหลอย่างเป็นสุข เพื่อรอคอยวันใหม่ ของปีใหม่ ... กับความหวังใหม่ ๆ

เรื่องสนุกเรื่องแรกเริ่มต้นบนรถแท็กซี่คันนี้แหละครับ ผมบอกกับพี่คนขับรถแท็กซี่ให้ไปส่งที่ บน.6 หรือท่าอากาศยานกองทัพอากาศ ที่ย่านหลักสี่ คราวแรกก็ไม่ค่อยมั่นใจว่าพี่คนขับจะรู้จักเส้นทางหรือไม่ บน.6 ไม่น่าจะเป็นที่ ๆ เขาขับไปบ่อย ๆ แต่แกก็ตอบรับจะฉานและเริ่มต้นเล่าเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับท่าอากาศยานที่ว่่านั้นให้ผมฟังนับแต่รถเริ่มออก ... จนผมเริ่มง

“เอ๊ะ! ทำไมพี่แกู้เรื่องกองทัพอากาศเยอะจัง”

พี่คนขับถามผมว่าจะไปทำอะไรที่ บน.6 ตั้งแต่เช้าหรือ ผมบอกไปตามตรงว่าจะไปเป็นอาสาสมัครถ่ายรูปศพผู้เสียชีวิตที่จังหวัดพังงา เข้าใจว่าเช้าวันนี้คงได้ขึ้นเครื่องบิน C-130 ของกองทัพอากาศเป็นครั้งแรกในชีวิต ประโยคต่อมาของคนขับแท็กซี่ทำให้ผมงเพิ่มขึ้นไปอีก

“C-130 หนะเรอะ ผมนั่งมา 300 กว่าครั้งแล้ว”

“อารายกัน!” ผมนึกอยู่ในใจ ถ้าผมไม่บ้าพีก็ต้องเมาแน่ คนขับแท็กซี่จะขึ้น C-130 ไป 300 กว่าครั้งได้อย่างไร จำนวนนั้นน่าจะมากกว่าจำนวนครั้งที่ผมขึ้นแท็กซี่มาทั้งชีวิต 33 ปีของผมเสียอีก

พี่คนขับเฉลยให้ฟังว่าก่อนจะมาขับแท็กซี่ แกเป็นพลร่มของกองทัพอากาศ ฝึกกระโดดร่มจากเครื่องบินต่าง ๆ หลายรุ่น แกจึงมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องบินมากพอสมควร เกร็ดอย่างหนึ่งที่แกบอกผมและเป็นความรู้ใหม่คือเครื่องบินประเภทอ่อนชนิดที่มีปีก 2 ข้าง ไม่ว่าจะมิบพัดหรือไม่มีมิบพัดก็ตาม โดยปรกติเมื่อมีปัญหาเครื่องยนต์ขัดข้องหรืออะไรก็แล้วแต่ นักบินที่มีประสบการณ์จะสามารถควบคุมเครื่องบินให้ลงจอดได้ เนื่องจากตัวเครื่องบินจะ “ร่อนได้” แต่หากมีปัญหาสุดิวสัยจนทำให้ต้องสละเครื่อง ระยะความสูงที่นักกระโดดร่ม (ซึ่งปรกติจะฝึกกระโดดกันที่ระดับ 2-3 หมื่นฟุตจากพื้นโลก) จะสามารถกระโดดลงมาโดยไม่เสียดเป็นอันตรายจนเกินไปนักคือที่ระยะประมาณ 3,000 ฟุต ซึ่งเป็นระยะที่หากร่มปรกติไม่กาง ก็ยังอาจดึงสายร่มสำรองให้ทำงานทันเวลาได้ แกบอกว่า ถ้าหากซัวร์วัวร์มปรกติทำงานแน่นอนระยะ 2,500 ฟุต ก็ยังสามารถโดดลงมาได้ น้อยไปกว่านี้โอกาสตายสูงมาก เพราะยิ่งใกล้ผิวโลกอัตราเร็วในการตกลงมาจะยิ่งสูง ไม่ร่อนลอยอยู่ในอากาศเหมือนที่ระยะ 2-3 หมื่นฟุต

แกส่ายหัวอีกว่า ถึงแม้จะกระโดดที่ระยะต่ำกว่า 2,500 ฟุต ก็อาจไม่ตายอีกเหมือนกัน แล้วแต่บุญแต่กรรม ขับแท็กซี่เหยียบ 160 ตะเเบกที่ระยะ 5 เมตรก่อนชนก็ไม่ได้แปลว่าต้องตายทุกคน อาจไม่ตายอีกเหมือนกัน!

โอ้ววว! ผมหละทิ้งกับปรัชญาคนขับแท็กซี่จริง ๆ พับผ่าดี

ข้ามเรื่องตกเครื่องบินตายเหอะครับผมจะเล่าทำไมเนี่ย ยังไม่เข้าเรื่องของตัวเองที่ บน.6 เลย ... ผมไปถึงที่นั่นเวลาราว ๆ 6 โมงเช้า วันแรกของปีในเดือนมกราคมแบบนี้ฟ้ายังมีตออยู่ อากาศเย็นแต่ก็ไม่หนาวจนทนไม่ได้ ผมพบกับน้องบอมม์ (ZeaBiscuit จากเว็บ ThaiD) นั่งเล่นอยู่ที่นั่น กับพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ พลเรือนที่ผมไม่รู้จักอีกเกือบ 10 คน แม้จะไม่ว่าใครเป็นใครแต่เข้ามิด

วันนั้นก็ทำให้ผมรู้สึกดีมาก ๆ ที่มีอาสาสมัครจำนวนไม่น้อยที่จะร่วมเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตด้วยกัน เรานั่งรอนั่งคุยกันไปจนฟ้าสว่าง มีคุณทหารที่ผมสังเกตเห็นจากเครื่องหมายศรระบุว่าเป็นระดับจ่า (เรียกว่าอะไรไม่รู้ด้วยสิครับ มี 3 แฉงหนะครับ น่าจะเป็นพันจ่าอากาศเอกหรือองเนี้ยะ ... มั่วนะครับ) เดินเข้ามาหากลุ่มพลเรือนที่นั่งรออยู่ด้านหน้าท่าอากาศยาน แล้วบอกว่า

“พี่สงสัยว่าเช้าวันนี้พวกน้องๆ คงจะโดยสารเครื่องบินของกองทัพอากาศไปภูเก็ตไม่ได้แล้วนะครับ เพราะเมื่อคืนนี้ราวสามทุ่มเศษ มีคำสั่งด่วนจากเบื้องบน แจ้งว่าเช้าวันนี้จะมีกลุ่มนักเรียนนายร้อยจาก 3 เหล่าทัพ จำนวน 120 นาย มาขึ้นเครื่องบินไปทำงานภาคสนามที่ภูเก็ต เครื่องบินจะออกเวลาประมาณ 9.30 น. พวกน้องๆ คงต้องบินไปไฟล์ท์ถัดไป ระหว่างนี้น้องๆ ไปนั่งรอในตึกอาคารท่าอากาศยานได้ เดียวพี่เปิดประตูให้”

“เที่ยวถัดไปออกก็โมงครับ?” ใครบางคนถามขึ้น

“ประมาณ 5 โมงเย็นครับ” ... พี่จ่าฯ ตอบ !!!

ระหว่างนั้นอาสาสมัครพลเรือนหลายคนเริ่มทยอยกันเดินเข้ามาภายในอาคาร ผมเห็นกลุ่มนักศึกษาแพทย์กลุ่มใหญ่เดินเข้ามา แจ้งว่าได้ติดต่อกับกองทัพอากาศมาแล้วแล้ว และได้รับการยืนยันแล้วด้วยว่าจะเดินทางไปในเช้าวันนี้ได้ ว่ากันตามจริงกลุ่มของผมราวๆ 12 ชีวิต ที่แจ้งชื่อการเป็นอาสาสมัครผ่านทาง สสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง-เสริมสุขภาพ) ก็ได้รับการตอบรับจากกองทัพอากาศไว้แล้วเช่นกัน คุณพี่จ่าฯ พุดจาและให้การต้อนรับพวกเราดีมาก ๆ ครับ ผมขอแสดงความชื่นชมจากใจจริง แม้จะรู้ว่าพลเรือนอย่างพวกเราหงุดหงิดที่โปรแกรมการเดินทางถูกเปลี่ยนแปลงโดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า เวลานั้นราวๆ 7 โมงเช้าแล้ว ถ้าจะต้องรอจนถึงเที่ยวบินถัดไปตอน 5 โมงเย็นโดยต้องเข้าชื่อและนั่งรออยู่ที่นั่น นั่นหมายความว่าพวกเราต้องอยู่ตรงนั้นถึงราว 10 ชั่วโมง ... ไม่ใช่เรื่องสนุกแน่

บรรยายการศตอนนั้น มีเรื่องตลกหัวเราะไม่ออกหลายเรื่องที่น่าเก็บไปคิด คุณพี่ผู้หญิงสักคนหนึ่งอายุราวๆ 40 เศษแต่งตัวดีสุดๆ เหมือนศิลปินพัน

โลก เกล้ามวยผมสูง เดินเข้าไปบอกพี่จ๋า ว่า “ดิฉันได้รับการประสานงานจากหน่วยงาน (อะไรสักอย่าง) ที่ภูเก็ตให้ไปช่วยเป็นล่ามสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ประสบเหตุ ดิฉันสามารถพูดได้ 5 ภาษา คุณควรช่วยให้ดิฉันได้เดินทางไปกับเที่ยวบินนี้” (เครื่องออกราว ๆ 9.00-9.30 น. ไม่ใช่ 6.30 น. อย่างที่เข้าใจ)” ฟังดูแล้วเหมือนอ่านใจในหนังสือขายหัวเราะ ทำนองว่า เครื่องบินโดยสารกำลังจะตกแล้วคนหลายสัญชาติกำลังพยายามหาเหตุผลสนับสนุนข้อดีของตัวเองมาแย่งกระเป๋าร่มชูชีพ ว่าใครควรได้ไป ... อารมณ์นั้นเลยครับ

ผมนั่งรอคอยอย่างไร้จุดหมายอยู่ที่ห้องพัสดุโดยสารในตัวอาคารนั้นอยู่หลายชั่วโมง พี่จ๋า อีกคนหนึ่งตัวผอม ๆ เดินเข้ามาบอกพวกเราว่า

“ที่รับปากพวกน้อง ๆ ไม่ได้หรอกนะครับว่าจะมีที่นั่งโดยสารไปด้วย เพราะที่นั่งเต็มหมดแล้ว พี่ก็ต้องรับคำสั่งจากเบื้องบนคงไปแก้ไขอะไรไม่ได้ แต่หากพวกน้อง ๆ มีความตั้งใจจริง ก็ให้นั่งรออยู่ที่นี้ บางทีพวกน้อง ๆ อาจได้ไป แต่ไม่ใช่โดยไฟลท์นี้” ...

ฟังดูดี มีความหวังมากเลยครับ มากจนทำให้พวกเราหลาย ๆ คนรวมทั้งตั้งวันพยายามใช้โทรศัพท์มือถือที่ตัวเองมี ติดต่อนับยังใครต่อใครที่ตัวเองรู้จักและเชื่อว่าสามารถมีพลังอำนาจมากเพียงพอที่จะหาไฟลท์ให้พวกเราได้ ตะวันบอกว่า “นกแอร์เที่ยว 9.40 น. (ถ้าผมจำไม่ผิด) เต็มแล้ว” ... น้องผู้ชายอีกคนหนึ่งรายงานมาว่า “สายการบินภูเก็ตก็เต็ม ไปไม่ได้” ... ผมนั่งรออย่างใจเย็น มีความเชื่อและความรู้สึกเป็นส่วนตัวว่า หากตัวเองเป็นผู้บัญชาการกองทัพอากาศ หรือทำอากาศยานกองทัพอากาศ คงแสดงสปิริตด้วยการหาเครื่องบินสักลำมาส่งอาสาสมัครเหล่านี้ไป และต้องไม่ใช่ให้นั่งรอจนเวลา 5 โมงเย็นด้วย ...

เวลาประมาณ 8 นาฬิกาเศษ พี่จ๋า ประกาศออกลำโพงภายในท่าอากาศยานว่า “ท่านผู้บริหารระดับสูง” ตกลงอนุมัติให้ใช้เครื่องบินแอร์บัสของ

กองทัพอากาศเป็นกรณีพิเศษ นำส่งผู้โดยสารอาสาสมัครพลเรือนไปสู่สนามบิน
ภูเก็ตได้โดยเที่ยวบินจะออกเวลา 9.30 น. ให้เรามาลงชื่อที่เคาน์เตอร์ได้

นั่นเป็นประกาศที่เรียกเสียงปรบมือได้ดังกึกก้องท่าอากาศยาน.... ผม
ไม่ทราบว่ “ผู้บริหารระดับสูง” ท่านนั้นเป็นใคร แต่ขอกราบขอบพระคุณท่านไว้
ณ โอกาสนี้ด้วยครับ มีความเชื่อส่วนตัวอีกเหมือนกันว่า พลเรือนราว 40-50
นายที่นั่งอยู่ตรงนั้นคงนึกขอบพระคุณในน้ำใจและความเอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วม
ชาติที่ผู้บริหารระดับสูงท่านนั้นมี เป็นสปีริตที่น่าสรรเสริญ

กราบขอบพระคุณครับ ✍

ตอนที่ 4

5 มกราคม 2548 เวลา 18.53 น.

แอร์บัสของกองทัพอากาศ

ประกาศ เรียกผู้โดยสารที่ลงชื่อไว้ให้มารับบัตรโดยสารตั้งขึ้นเมื่อเวลาประมาณเกือบเก้านาฬิกา คณะของนักศึกษาแพทย์หลายสิบคนที่ผมเข้าใจเอาเองว่าคงมีหน้าที่อยู่ในหน่วยชั้นสูตรพลีกศพ (ในเวลาต่อมาได้พบหลาย ๆ คนที่ศูนย์ช่วยเหลือฯ ที่วัดบางม่วง) ได้รับ priority ให้ขึ้นเครื่องบินก่อน กลุ่มของพวกเราที่ไปในฐานะ “ช่างภาพ” ซึ่งนอกจากจะมีสมาชิก ThaiDPhoto อยู่ 5-6 คนแล้ว ก็ยังมีกลุ่มช่างภาพจาก Nikonian (ชื่อจำบมากเพ่ ...) ร่วมเดินทางไปด้วย รวมเบ็ดเสร็จก็วันของช่างภาพอย่างพวกเราจึงมีกันอยู่ 12 ชีวิต ได้รับสิทธิ์ให้ขึ้นเครื่องบินในลำดับกลาง ๆ ซึ่งผมเองไม่รู้ว่าเขาใช้อะไรเป็นตัววัดระดับ priority อาจเกิดขึ้นอย่างสุ่ม หรือ ฯลฯ ไม่รู้สิครับ

เครื่องบินแอร์บัสของกองทัพอากาศเป็นเครื่องบินโดยสารรุ่นอะไรผมก็จำไม่ได้แน่ ที่นั่งแบ่งออกเป็น 3 แถว ตามแนวยาวของลำตัวเครื่องบินแต่ละแถวมีจำนวนที่นั่ง 2 ที่นั่ง 4 ที่นั่ง และ 2 ที่นั่ง ตามลำดับ สภาพทั่วไปแลดูเหมือนมีสัญญาหรือข้อเครื่องบินต่อมาจากการบินไทยยังงัยงั้น เพราะสีสัน ตลอดจนหนังสือที่เสียบไว้ในช่องกระเป๋าด้านหลังที่นั่งผู้โดยสารล้วนเป็นของการบินไทยทั้งสิ้น สิ่งที่แตกต่างกัน “อย่างชัดเจน” คือไม่มีแอร์โฮสเตสงาม ๆ

เดินไปเดินมาให้หนังมอมเล่น หรือขอน้ำดื่ม น้ำหวาน คงมีแต่พี่ๆ นายทหารท่าทาง บึกบึนในชุดหมีแบบนักบินชุดสีเขียวๆ นั่งอยู่เป็นระยะๆ ...

วัยรุ่นเซ็งเล็กน้อย :)

เราต้องเดินออกไปที่ลานจอดเครื่องบินเพื่อขึ้นเครื่องบินด้วยตัวเอง ไม่มีห้องวางข้างตอกับตัวอาคารสนามบินเหมือนอย่างที่ดอนเมือง และโดยไม่มีพิธีรีตองเมื่อผู้โดยสารขึ้นเครื่องบินครบทุกคน เครื่องบินก็ออกเดินทาง เมื่อเวลาประมาณ 10 นาฬิกา (หรือ 9.45 น. ผมนั่งๆ ว่าประมาณนั้น) มุ่งหน้าตรงไปจังหวัดภูเก็ตผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี มองเห็นท้องทะเลกว้างใหญ่ สีน้ำเงินเข้มอยู่เบื้องล่าง ... มีร่องรอยระลอกคลื่นพลิ้วไหวให้มองเพลินๆ

วันนี้อากาศดีมากครับ ฟ้าสีสดใส ในบางช่วงท้องฟ้าก็ถูกประดับด้วยก้อนเมฆลดลอยสวยงามลอยล่องอยู่เบื้องล่าง

เพียงชั่วครู่กับต้นของเครื่องบินประกาศว่าหากผู้โดยสารท่านใดอยากเยี่ยมชมห้องนักบินก็ขอเชิญได้ตามอัธยาศัย ว่าววจใจดีจัง ผมคว้าเจ้า Kiss Digital ของผมตรงไปที่นั่นโดยไม่รีรอ ไม่เคยเข้าไปดูเลยครับว่าห้องนักบินเป็นอย่างไร

ห้องนักบินห้องทำงานเล็กๆ ที่เต็มไปด้วยคอนโซลควบคุมปุ่มมียิปๆ ละลานตา มีที่นั่งสำหรับนักบินเพียง 2 คน กับที่นั่งสำหรับแขกหรืออะไรก็ไม่ทราบได้ด้านหลังนักบินติดกับผนังอีก 2 ที่นั่ง แลดูน่าอึดอัดมาก มีพี่นายทหารนักบินในชุดหมีสีเขียวๆ แบบทหาร 2 คนนั่งอยู่ตรงนั้น ใจดีมากๆ ครับ อยากรู้อะไรถามได้หมด พี่ทหารแก็ให้ความรู้ที่น่าสนใจ ผมมีเวลาอยู่ตรงนั้นเพียงเล็กน้อยเนื่องเพราะมีคิวรอชมห้องนักบินยาวเหยียดอยู่ข้างหลัง

หยั่งกะมางานวันเด็ก :P

ออกจากห้องนักบิน กลุ่มตากล้องอาสาสมัครแทบทุกคนก็พร้อมใจกันไปเกาะกระจกห้องโดยสารเพื่อถ่ายรูปท้องฟ้าที่นานๆ ทีจะมีโอกาสขึ้นมาอยู่สูงๆ แบบนี้

ยิ่งโดยเฉพาะขึ้นมาแบบไม่เสียตังค์นี่สิ

มีเวลาสองห้องฟ้าอยู่เพียงครู ได้ภาพไปไม่กี่รูป พี่นักบินล่าบักก็
ประกาศว่ากำลังจะลดระดับเพื่อลงจอดที่สนามบินภูเก็ต ... เวลานั้นประมาณ

๑๑ นาฬิกาได้มั้งครับ อาสาสมัครหลายสิบชีวิตเดินทางกลับที่นั้งของตัวโดยดูขงฎี
นับเป็นการเดินทางที่สั้นและรวดเร็วกว่าที่คิด

ระหว่างนั้นจิตใจผมลิ่งโลด อีกเพียงชั่วครู่ปฏิบัติการสยของอารมณ์
ของผมจะเริ่มต้นแล้ว ✍

ตอนที่ 5

5 มกราคม 2548 เวลา 21.11 น.

ทำอากาศยานภูเก็ต

แอร์ บัสดัฟฟ้าแตะพื้นสนามบินภูเก็ตอย่างนี้มันवलเมื่อเวลาราว 11 นาฬิกาของเช้าวันปีใหม่ พุทธศักราช 2548 ... จิตใจของผมจดจ่ออยู่กับสิ่งที่คาดว่าจะเป็น กลิ่นเหม็นเน่าของซากศพ หรือแม้แต่การสัมผัสกับดวงวิญญาณของผู้ตายโดยอำนาจเหนือธรรมชาติที่อาจล่องลอยอยู่ทั่วไปตลอดชายฝั่งอันดามัน

“อากาศข้างนอกตัวอาคารจะเป็นอย่างไรหนอ?”

จังหวัดที่มีศพคนตายเกินกว่า 5,000 ศพ รวมกับยอดคนหายอีกราว 6,000 คน ซึ่งผมเชื่อเป็นการส่วนตัวว่าการหายไปของใครสักคนจากภัยธรรมชาติรุนแรงโดยไร้ร่องรอยเป็นเวลากว่าสัปดาห์ คงหมายถึงการสูญเสียชีวิตมากกว่าเป็นอย่างอื่น นั่นหมายความว่าคงมีศพอยู่ในเขตบริเวณนั้นกว่าหมื่นศพ

กลิ่นคาวเลือด กลิ่นซากศพ กลิ่นเน่าเหม็นเน่าจะปกคลุมไปทั่วอาณาบริเวณ ... ท้องฟ้าคงอบอวลไปด้วยรังสีแห่งความตายที่สัมผัสได้ด้วยสัญชาตญาณ ด้วยสัมผัสที่หก ...

แต่ก็ผิดคาด ภูเก็ตอาจมีขนาดของตัวจังหวัดใหญ่กว่าที่ผมคาดคิด ... ผมไม่ได้กลิ่นอะไรเลยที่สนามบิน !

เดินลงมาจากเครื่องบิน มีรถตัดเตี๊ยะชันถ่ายสมาชิกรทั้งหมดตรงไปที่อาคาร
 คาร์โก้ที่ถูกดัดแปลงให้เป็นที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ได้รับบาดเจ็บ
 การเดินทางกลับสู่มาตุภูมิ เมื่อก้าวเข้าสู่ตัวคาร์โก้ สิ่งที่มองเห็น คือครั้งหนึ่ง
 ทางปีกด้านขวาของตัวอาคารถูกสงวนเป็นบริเวณพักผ่อนผู้ป่วยแลเห็นชายหนุ่ม-
 หญิงสาว หลายคนแต่งกายในชุดแพทย์-พยาบาล ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การรักษา
 อีกครั้งหนึ่งทางปีกซ้ายเป็นบริเวณที่จัดไว้สำหรับพักผ่อนมีอาหารมีน้ำให้บริการ
 ฝั่งด้านนอกตัวอาคารตรงข้ามกับผมมีเต็นท์ของอาสาสมัคร แม่บ้านหลายคน
 กำลังขมิ้นมันกับการผัดชะงู ตักข้าวใส่กล่องโฟม ปอกผลไม้ แจกน้ำขวดที่
 แช่ในถังกึ่งน้ำแข็งขนาดใหญ่สำหรับผู้คนที่ผ่านไปมา แลดูซุกซนวุ่นวาย

กว่าคณะตากล้องของเรา 12 ชีวิต จะขยับออกจากคาร์โก้ ก็เป็นเวลา
 เกือบเที่ยงแล้ว เราตกลงที่จะบำรุงกำลังมื้อแรกของทริปด้วยอาหารที่
 เต็มที่ด้านนอก สำหรับผมข้าวขาหมูสักกล่อง กับผลไม้สัก 2-3 ชิ้น ก็เพียงพอ
 สำหรับบ่ายวันนี้แล้ว ... ตักข้าวขาหมูใส่ปาก ภายในจิตใจก็รำพึง

“จากนี้ไป เมื่อได้เห็นอะไรๆ ที่ข้างนอกนั้น เราจะกินข้าวขาหมูลง
 ใหม่หนอ?” ...

ยามนั้นจิตใจได้สำนึกบอกผมว่า

“กินลงไปซะ ก่อนจะกินไม่ลง”

ครู่ต่อมา หญิงสาวหน้าตาเหมือนคนพื้นเมืองคนหนึ่งก้าวเท้าเข้ามา
 ทักทายกับกลุ่มของเรา เธอแนะนำตัวเองว่าชื่อ “หนึ่ง” เป็นนักศึกษา
 ปริญญาโทด้านสังคมศาสตร์หรืออะไรสักอย่างหนึ่งทำนองนี้ (ขอภัยจริง ๆ ครบ
 มีโอกาสคุยกันสั้น ๆ ผมจำรายละเอียดของเธอไม่ได้ต๊น) เธอเป็นอาสาสมัคร
 ช่วยงาน สสส. ที่ทำหน้าที่ประสานงานให้กับคณะนักถ่ายภาพของเรา
 กับกลุ่มอาสาสมัครอีกชุดใหญ่ที่ “หน่วยปฏิบัติการฐานข้อมูลผู้ประสบภัยที่
 เขาหลัก” รับหน้าที่นำรถตู้คันใหญ่มารับพวกเราที่สนามบิน เธอบอกเราว่ามา
 รอพวกเราอยู่ตั้งแต่ 10 นาฬิกา กว่าเจอปากเราก็เป็นเวลาเที่ยงเศษแล้ว ...
 นี่นับเป็นความซุกซนอีกอันดับต้น ๆ ที่คณะของเราประสบ ... ดูเหมือนเป็น
 ลางบอกเหตุว่าสิ่งที่เราจะเจอต่อไปอาจไม่เป็นที่สปรอมณ์นัก เราออกจาก
 สนามบินเมื่อเวลาบ่ายโมงเศษ เป้าหมายอยู่ที่เขาหลัก จังหวัดพังงา

ตอนที่ 6

5 มกราคม 2548 เวลา 21.58 น.

อาสาสมัครไม่ได้เป็นกันง่ายๆ นะโว้ย

ออก จากสนามบินภูเก็ตตรุดตัวของเราซึ่งผมเข้าใจว่าเป็นรถตู้รับจ้างที่ผันตัวเองมาเป็นอาสาสมัครทำหน้าที่ขนถ่ายที่มงานชุดต่างๆ ที่เข้ามาปฏิบัติภารกิจกู้ภัยในจังหวัดภูเก็ตและพังงาเรามุ่งหน้าตรงไปเขาหลัก จุดที่ได้ชื่อว่ามียอดผู้เสียชีวิตมากที่สุดในเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยครั้งนี้ “หนึ่ง” ขอให้คนขับแวะซื้อแม่กุญแจสำหรับล็อกห้องเก็บอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับใช้ทำงานที่เขาหลัก และแวะรับไนต์บูคคอมพิวเตอร์ที่ได้รับความเชื่อเพื่อให้หยิบยืมนำไปใช้งานจากคุณหมอต่านหนึ่งที่ “โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต” ในตัวจังหวัดภูเก็ต (ชื่อโรงพยาบาลดุงๆ ดิพิลิก มีทั้งกรุงเทพฯ มีทั้งภูเก็ต)

เราแวะซื้อแม่กุญแจที่ห้างโลตัสในตัวเมืองภูเก็ต ซึ่งเป็นที่ๆ ทำให้ทั้งผมและคณะทั้งหมดรู้สึกหงนสนเท่ห์ แม้ว่าขณะนี้จะเป็นเวลาบ่ายของวันหยุดปีใหม่ วันที่ 1 มกราคม 2548 แต่ก็ยังเป็นบ่ายของสัปดาห์ที่ต่อกับเหตุการณ์วิปโยคที่พังทลายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนในเขตจังหวัดภูเก็ตพังงา กระบี่ ฯลฯ ไปนับพันนับหมื่น

... แต่แปลกมาก ...

แทนที่จะเจียบบเหงาหดหู่ ที่ห้างโลตัสยังคงคลาคล่ำไปด้วยหนุ่มสาววัยรุ่น พ่อบ้าน แม่บ้าน เด็กเล็กเด็กน้อย จับจ่ายใช้สอยกันอย่างร่าเริง ต่างหัวร่อต่อกระซิกราวกับว่าไม่เคยมีเหตุการณ์ร้ายแรงอะไรเกิดขึ้นที่นี่ ผมไม่ได้

เดินเข้าไปในตัวห้างพร้อมๆ กับตะวัน บอมบ์ หนิง และพีอาร์ม แต่นั่งทอดอารมณ์รออยู่ในรถตู้ ... เหม่อมองออกไปภายนอกตัวรถ เห็นวัยรุ่นชายหญิงเดินอยู่ชวักไขว่ บ้างขี่มอเตอร์ไซด์ บ้างขับรถยนต์ บ้างหิ้วสิ่งของสัมภาระพะรุงพะรัง จิตใจของผมเกิดความสับสน ... ภาพข่าวที่เห็นในสื่อ ทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ที่กรุงเทพฯ ช่างแตกต่างจากสิ่งที่ผมกำลังพบเห็นกับตาของตัวเองที่ห่างไกลดัลลัสกลางเมืองภูเกิดเสียนี้กระไรอะไรบางอย่างถามผมว่า

“กุมารผิดที่หรือเปล่าว่าา ... “

คนที่ลงไปซื้อของเดินกลับเข้ามาที่รถตู้หลังเวลาผ่านไปราว 20 นาที เศษ ยามนั้นก็บ่ายสองโมงกว่าแล้วครับ ผมได้แต่รำพึงในใจ

“ออกมาจากบ้านตั้งแต่ตีห้าครึ่ง จนป่านนี้ยังไม่ได้ทำอะไร”

รถตู้วิ่งออกจากโลดสมุ่งหน้าสู่จังหวัดพังงา ผมหลับๆ ตื่นๆ อยู่ในรถ เมื่อลืมตาขึ้นมาอีกครั้ง ก็มองเห็นสะพานรักษาสารสิน สะพานในตำนานที่เชื่อมต่อดังจังหวัดพังงากับภูเก็ตเข้าด้วยกันอยู่ด้านข้างขวามือในขณะที่รถของเรากำลังวิ่งอยู่บนสะพานอีกอันหนึ่ง

ความทรงจำเก่าๆ ของผมลอยกลับเข้ามา ... ผมเคยมาที่นี่ครั้งแรกและครั้งเดียวเมื่อปี พ.ศ. 2533 ... เป็นเวลากว่า 14 ปี คราวที่แล้วผมมาเที่ยวแต่คราวนี้ไม่ใช่!

เราวิ่งเข้าสู่เขตจังหวัดพังงา จากที่วิ่งกันได้อย่างต่อเนื่องรวดเร็ว รถก็เริ่มติดเป็นแพระยะยาว มีด่านตรวจของตำรวจเจ้าของท้องที่อยู่เป็นระยะๆ มีการกักไม่ให้รถยนต์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการต่างๆ เข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุเนื่องเพราะจะเป็นการกีดขวางการจราจรซึ่งจะเป็นอุปสรรคกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ผมสังเกตเห็นรถกระบะหลายคันที่มีเด็กหนุ่ม หญิงสาว ลูกเล็กเด็กแดงนั่งรวมกันมาในตอนท้าย ท่าทางหน้าตาไม่น่าจะใช่คนที่จะเข้าไปปฏิบัติการกิจแน่นอน ฟังได้ความว่าพากันเข้ามาเพื่อดูพื้นที่ ดูเหตุการณ์ด้วยตาของตัวเองมากกว่า

คนเหล่านี้แหละครับที่จะเป็นตัวสร้างภาระให้กับเจ้าหน้าที่มากกว่าจะเข้าไปช่วยเหลือ ตำรวจต้องทำงานหนักมากครับในการผลักดันให้คนเหล่านี้

ออกจากพื้นที่ไป รถจึงติดกันเป็นแพรະยะยาว แทนที่คณะทำงานต่างๆ จะสามารถมุ่งหน้าเข้าไปทำหน้าที่ของตนได้อย่างรวดเร็ว กลับต้องมาเสียเวลารอให้ตำรวจตรวจสอบรถทีละคันๆ คันไหนที่เป็นทีมงานก็ผ่านไปได้ คันไหนไม่ใช่ทีมงานก็จะถูกบังคับให้เลี้ยวขวาออกนอกเส้นทาง หรือกลับรถออกไป ซึ่งเป็นความซุลมุนที่น่าปวดหัวมาก

ที่ด่านตรวจอันหนึ่งเราพบว่า มีนายร้อยตำรวจเอกหนุ่มหน้าตาต่างๆ มีนินๆ กับภารกิจของตัวเองยื่นบัญชีการ มีตำรวจชั้นประทวนหลายนายคอยกักรถไม่ให้ผ่านเข้าไป แม้จะมีตำรวจยืนอยู่ตรงนั้นร่วมสิบนาย แต่ผู้กองสามดาวท่านนั้นเป็นเพียงคนเดียวที่มีอำนาจอนุญาตให้รถคันใดผ่านด่านไปได้บ้าง จำนายสิบตำรวจหน้าตาชาวบ้านๆ ต่างต้องคอยเดินมาถามผู้กองหนุ่มเป็นระยะๆ ว่าจะให้รถคันนั้นคันนี้ผ่านไปได้อย่างไร ... ทีละคัน!!!

เราติดอยู่กับด่านของผู้กองหนุ่มนั้นอยู่เกือบครึ่งชั่วโมงก่อนที่ “หนึ่ง” จะหยิบเอาเอกสารแสดงความเป็นอาสาสมัครเข้าไปแสดงให้ผู้กองหนุ่มตรวจสอบและปล่อยให้เราผ่านไปได้ นับเป็นความทุลักทุเลที่เข้ามาติดต้นความรู้สึกของอาสาสมัครอย่างเรามาก

วิ่งต่อมาอีกสักพัก พี่คนขับรถตู้บอกกับพวกเราว่า “อีกสักประเดี๋ยวมต้องขอปิดแอร์นะครับ ช่วยทนร้อนกันสักเล็กน้อย” ... สาเหตุของคำร้องขอนี้คือ เรากำลังจะวิ่งผ่านวัดอะไรสักวัด ซึ่งผมเข้าใจไปเองว่าน่าจะเป็นวัดย่านยาวซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับชั้นสุตรศพนับพันๆ ศพ มีกลิ่นเหม็นคละคลุ้งเหม็นมากพอที่จะทำให้รถที่วิ่งผ่านและเปิดแอร์ใช้อยู่มีกลิ่นติดไปตามเบาะที่นั่งได้!

คนขับบอกเราว่าแม้เขาจะเป็นอาสาสมัครที่เต็มใจมาช่วยเหลือขนส่งเจ้าหน้าที่ต่างๆ แต่เขาก็เป็นรถตู้รับจ้าง หากรถของเขามีกลิ่นซากศพติดอยู่เขาก็จะมีปัญหาในการรับงานของเขาจึงขอให้เราเห็นใจและอดทนเพื่อช่วยเหลือเขาบ้าง ซึ่งกลุ่มของพวกเรา 12 ชีวิตก็เข้าใจกันดี แอร์จึงถูกปิดลงชั่วคราว ...

เมื่อรถของเราผ่านหน้าวัดเพียงชั่ววูบเดียวเรามองเห็นคนเดินไปเดินมาขวักไขว่อยู่ในนั้น มองเห็นกิจกรรมบางอย่างที่น่าจะเป็นการขนถ่ายศพมองเห็นถุงพลาสติกขนาดใหญ่ สีฟ้าๆ สีดำๆ วางอยู่มากมาย ...

คงไม่ใช่สิ่งใด ก็คงเป็นศพ!

เราใช้เวลาอยู่บนท้องถนนที่มุ่งหน้าตรงไปยัง “เขาหลัก” จุดหมายปลายทางของเราอยู่ร่วม 2 ชั่วโมง ผ่านด่านสกัดที่เกือบจะไม่ปล่อยให้เราผ่านไปอยู่ 2 จุด ระหว่างทางผมได้แต่คิดคำนึงอยู่ในใจ ... เราตื่นมาตั้งแต่ตีสามกว่าๆ บัดนี้เวลาล่วงมาจนสี่โมงเย็นแล้ว ทั้งที่เดินทางมาด้วยเครื่องบิน แต่วันนี้ทั้งวัน ผ่านไปแล้วร่วม 12 ชั่วโมงโดยที่เรายังไม่ได้ทำอะไรที่เป็นประโยชน์กับสังคมเลย

ตรงกันข้าม เราอาศัยเครื่องบินของกองทัพอากาศ เราอาศัยรถของพี่คนขับรถตู้อาสาสมัคร เรากินอาหารบริจาคที่สนามบิน แต่เรายังไม่ได้ทำอะไรสักอย่าง

จะเป็นอาสาสมัครได้นี่ช่างยากเย็นแสนเข็ญ ไม่ได้เป็นกันง่าย ๆ จริง ๆ
แฮ้ออออออ ... ✍

ตอนที่ 7

8 มกราคม 2548 เวลา 12.51 น.

ที่พักที่เขาลัก

เมื่อรถตู้ของเราเข้าสู่เขตอุทยานแห่งชาติเขาลัก เราได้รับการบอกเล่าจากหนึ่งว่า เจ้าของรีสอร์ต “เขาลักเนเจอร์รีสอร์ต” ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอุทยานได้ตกลงให้ทีมงานอาสาสมัครที่เดินทางมาทำงานร่วมกับสสส. เข้าใช้ห้องพักต่างๆ ภายในรีสอร์ตได้ฟรี โดยไม่คิดมูลค่า เพียงแต่อาจประสบปัญหาไม่มีน้ำใช้ภายในรีสอร์ตได้ เราอาจจำเป็นต้องดำรงชีพอยู่ที่นั่นโดยไม่ได้อาบน้ำ และคงต้องอาศัยน้ำขวดที่ได้รับบริจาคมาช่วยเหลือผู้ประสบภัยสำหรับการล้างหน้าแปรงฟัน ด้วยเหตุนี้สมัชชาฯ ข่าภพของเราจึงพร้อมใจกันขนถ่ายน้ำขวดสำหรับดื่มขวดเล็กขวดน้อยติดมือกันขึ้นไปบนที่พักที่ตั้งอยู่บนเนินเขาเล็กๆ คนละแพ็คสองแพ็ค นั่นอาจเป็นทั้งเสบียงสำหรับดื่ม และ

สำหรับชำระสิ่งสกปรกในปากของเรา ทั้งอาจเป็นเครื่องช่วยเรียกความกระปรี้-
กระเปร่าของพวกเราในยามเช้า ...

เราแบกสัมภาระของเราขึ้นไปบนห้องพักซึ่งเป็นบ้านเดี่ยวหลังย่อม ๆ
เรียงรายกันอยู่บนเขาหลัก มีทั้งบ้านพักที่มีห้องนอนเตียงเดี่ยวและบ้านพักที่
มีเตียงคู่ ผมเอากะเป๋าเข้าไปวางที่ห้องพักห้องหนึ่งอย่างไม่ว้อช้า ไม่ว้อใคร ๆ
เพราะจังหวะนั้นซักศึกบุกโจมตีผมแล้ว !!!

ห้องน้ำคือสถานที่ ๆ ผมต้องการไปถึงให้เร็วที่สุด

แล้วฟ้าก็ไม่เข้าข้างผม ... ห้องน้ำในห้องพักห้องแรกที่ผมเข้าไป
อุดมไปด้วยขวดน้ำพลาสติกกกองอยู่ในอ่างล้างหน้าและโถส้วม สะท้อนให้เห็น
ชัดเจนว่าคนที่มาดำรงชีพที่นี้ก่อนหน้าเราไม่มีน้ำอาบ เป็นดั่งที่หญิงบอกเรา

“เวรแล้วกู!” ผมคิดในใจ

ผมวิ่งแจ้นออกมาจากห้องนั้นทันที สวนทางกับ “พีเพ็ชร” ที่กำลัง
ลากกระเป๋าสัมภาระของตัวเองเข้าห้องมา โดยไม่รีรอที่จะอธิบายอะไร รู้สึกผิด
เหมือนกันที่ไม่ได้บอกพี่เขาว่าห้องน้ำใช้การไม่ได้ แต่จังหวะนั้นผมไม่สามารถ
อธิบายอะไรได้แล้ว ... จึงขึ้นเขาไปอีกหน่อยผมก็พบกับบ้านพักเดี่ยวอีกหลังหนึ่ง
มีน้ำอบอมบ์เดินตามหลังเข้ามาไว ๆ ผมบอกบอมบ์ว่าจะทำอะไรก็ทำไป
เข้าไปทิ้งระเบิดหละ ก่อนที่จะผลุบหายเข้าไปในห้องน้ำ ...

แต่ช้าก่อน! ก่อนจะตัดสินใจทำอะไร เอามือเปิดก๊อกน้ำที่อ่างล้างหน้าเสียหน่อย
มีน้ำไหลออกมาเบา ๆ ...

“เอวาะ ฟ้ายังไม่ใจร้ายจนเกินไปนัก”

...

...

คงไม่ต้องบรรยายให้ใหม่ครับ ว่าผมทำอะไร เป็นความสุขที่สุด
สุขแรกบนเขาหลักที่สุดแสนจะบรรยาย ...

ออกมาจากห้องก็พบน้องผู้ชายอีกคนหนึ่งนอนรออยู่บนเตียง ต้อง
ขออภัยด้วยครับ ... แม้จะนอนอยู่ด้วยกันถึง 2 คืน มีโอกาสนั่งทำงาน
อยู่ด้วยกันอันสว่างตั้งหลายอย่าง แต่มีสิ่งหนึ่งที่ผมลืมถามน้องผู้ชายคนนั้นไป

คือ “เอ็งทำอะไรวะ?” ... รู้แต่เพียงว่าน้องเป็นคนมีน้ำใจชอบทำงานค่ายอาสา เคยไปดำรงชีพอยู่บนดอยช่วยงานชาวเขาอยู่เป็นเดือน ๆ โดยไม่ได้อาบน้ำ เพราะการอาบน้ำบนดอยดอยเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก ทั้งอาสาสมัครและชาวดอยต้องเอาถังน้ำลงมาหาน้ำจากตีนดอยขึ้นไป อย่างมากที่สุดก็คงจะได้กันสักคนละ 1-2 ถัง กว่าจะอาบกันหมดคงต้องต้องเดินขึ้นเดินลงหลายเที่ยว (แต่ทำไม่ได้คิดจะลงมาอาบน้ำมันชะที่ตีนดอย ผมก็ไม่ได้ถามน้องเขาเหมือนกันแฮะ) เราเดินกันลงมาที่กองอำนวยการของทีมงาน สสส. ซึ่งตั้งอยู่ที่ลิอบบี้ด้านล่าง ข้างหน้าตัวรีสอร์ท

กลุ่มช่างภาพของพวกเรา 12 ชีวิต เมื่อลงไปรวมกันแล้ว เวลานั้นก็ประมาณ 5-6 โมงเย็นได้ อาสาสมัครกลุ่มอื่น ๆ ยังไม่กลับมา อาสาสมัครรุ่นพี่ (ที่มาก่อนหน้าเรา) ที่จะเป็นคนถ่ายทอดส่งต่อภารกิจให้เราก็กังคงไม่กลับมา พวกเราซึ่งยังง ๆ อยู่กับวิธีปฏิบัติและวิธีดำรงชีพก็ทำได้แต่เพียงการไปนั่ง ๆ นอน ๆ รอคอยอยู่ที่ห้องลิอบบี้ซึ่งนอกจากจะใช้เป็นที่ชุมนุมอาสาสมัครแล้ว ก็ยังเป็นทั้งห้องรับประทานอาหาร ห้องเก็บอาหารแห้ง เก็บน้ำดื่ม เก็บเสบียงต่าง ๆ ยารักษาโรค ตลอดจนเสื้อผ้าตัวเล็กตัวน้อยที่ได้รับการบริจาคมาจากประชาชนซึ่งถูกวางกองระเกะระกะไว้ที่มุมด้านหนึ่งของห้องลิอบบี้ อาสาสมัครหลาย ๆ คนก็ได้อาศัยเสื้อผ้าเหล่านี้แหละครับสวมใส่ไปปฏิบัติภารกิจ โปรดอย่าลืมว่าเราไม่มีแม้แต่ผ้าสำหรับอาบดังนั้นคงลืมเรื่องการซักล้างไปได้เลย การบริจาคเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มลงสู่ภาคใต้ส่วนหนึ่งอาจถูกส่งตรงไปยังพี่น้อง

ชาวใต้ที่เดิดร้อนในขณะเดียวกันก็มีส่วนช่วยสนับสนุนการดำรงชีพการทำงาน
ของกลุ่มอาสาสมัครเหมือนกันครับ

ระหว่างนั้น เจ้า “Survivor” หรือ “บุญรอด” สุชีพพันธุ์ทางขนสี
น้ำตาล ขาน้ำด้านหนึ่งหังงอใช้การไม่ได้ วิ่งกะเผลกๆ เข้ามาเล่นกับพวกเรา
มันเป็นสุนัขใจดีขี้เล่นที่เป็นมิตรกับผู้คนรอบข้าง เป็นมิตรเสียจนบางทีผมรู้สึก
เหมือนกับว่ามันน่าจะเป็นหมาดีถึงต้องมากกว่ากระมัง อาจารย์ท่านหนึ่งซึ่งลง
ไปเป็นอาสาสมัครรับหน้าที่เป็นผู้จัดการค่ายให้กับกลุ่มอาสาสมัครเล่าให้ฟังว่า
มันเป็นหมาที่รอดชีวิตจากเหตุการณ์สึนามิ แม้จะถูกคลื่นยักษ์ซัดเสียจน
อาคารบ้านเรือนพังไปเป็นแถบๆ ผู้คนล้มตายมากมาย แต่เจ้าหมาตัวนี้กลับ
รอดชีวิตออกมาได้ มีเพียงการบาดเจ็บขาหักที่ทำให้มันเดินกะเผลกๆ อย่าง
ที่เห็น ผู้คนแถวนั้นจึงเรียกมันว่า “บุญรอด” โดยมีฝรั่งอาสาสมัครที่อาศัยอยู่
ที่รีสอร์ทแห่งนั้นตั้งชื่อให้มันว่า “Survivor”

นอกเหนือไปจากเจ้าบุญรอดแล้ว เรายังพบกับชะนีอีกสองตัว ห้อย
โหนโตนทยานอยู่รอบๆ ทั้งบนเนินเขาที่ตั้งของบ้านพักไล่ลงมาจนถึงห้อง
ลอบบี้ด้านล่างของรีสอร์ท โดยไม่มีปลอกคอหรือโซ่สายพันธนาการใดๆ มา
ยึดเหนี่ยวมันไว้ แม้จะถูกเลี้ยงแบบปล่อยอย่างเป็นอิสระ (จริงๆ ผมไม่ค่อย
มั่นใจจนหรอกครับ ว่ามันเป็นชะนีธรรมชาติหรือชะนีเลี้ยง) แต่มันเป็นชะนีคู่
ที่แสนเชื่อฟัง ทั้งสามารถวิ่งลงมาเล่นกับคน รับอาหารจากคน โอบกอดคน
โดยไม่มีวีแววความดุร้าย มันก็ยังเป็นเพื่อนเล่นกับเจ้าบุญรอด ผมเห็นมัน
กระโดดลงมาเล่นเอาเถิดกับบุญรอดหลายครั้ง บ่อยครั้งที่เห็นมันทยานลง
มาตบหัวเจ้าบุญรอดแล้ววิ่งตุ๊กๆ หนีเจ้าบุญรอดขึ้นไปบนซื่อคานของตัว
อาคารลอบบี้ ทั้งให้เจ้าบุญรอดหัวพัดหัวเหวี่ยงเสียเชิงหมาอยู่ข้างล่าง เป็นที่
ขบขันของผู้ที่พบเห็น แต่มันไม่โกรธกันนะครับ ดูเป็นการหยอกล้อसान
สัมพันธ์ข้ามเผ่าพันธุ์ระหว่างหมากับชะนีมากกว่า

อาหารมื้อแรกของพวกเราที่เนเจอร์รีสอร์ทเขาหลัก เป็นข้าวราดแกง
เหลือง มีกุนเชียง กับอะไรอีกสัก 1-2 อย่าง ซึ่งได้ทราบว่ามีแม่ครัวอาสาสมัคร
ไปประจำการรับงานทำกับข้าวให้กับพวกเรา ต้องขอขอบพระคุณในน้ำใจ

นี้ด้วยครับ ผมทานอาหารเสร็จแล้วก็มานั่งดูโทรทัศน์ รอคอยการประชุม
 อาสาสมัครซึ่งได้ทราบว่าจะเริ่มต้นขึ้นราวๆ 3 ทุ่ม นำโดยกลุ่มอาสาสมัครที่
 เรียกชื่อกลุ่มของตัวเองว่า “กระจกเงา” ไม่น่าเชื่อว่าเขาต้องการสื่อว่าเป็นกลุ่ม
 อาสาสมัครที่พยายามสะท้อนภาพอะไรบางอย่างของสังคมหรือปล่านะครับ
 การรอคอยเป็นอะไรที่ไม่สนุกเอาเสียเลย... จิตใจที่อยากลงมาช่วยงานถ่ายภาพ
 ศพผู้เสียชีวิตเริ่มอ่อนล้าเหนื่อยหน่าย เพราะเวลาขณะนั้นก็ราวๆ 1-2 ทุ่มแล้ว
 หากนับช่วงเวลาตั้งแต่ตอนตีสามครั้งที่ผมตื่นขึ้นมา ไปขึ้นเครื่องบิน ไล่มา
 จนถึงตอนนี้ ก็เป็นเวลาเกือบ 20 ชั่วโมงแล้ว กินข้าวบริจาคไปแล้วตั้ง 2 มื้อ
 แต่เรายังไม่ได้ทำอะไรเลยครับ ...

เมื่อเริ่มเปิด “บอมบ์” ก็หยิบคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กของเขามาต่อเข้ากับ
 โมเด็มระบบ GPRS (The General Packet Radio Service)⁴ สำหรับนัก
 ถ่ายภาพดิจิทัลอย่างพวกเรา อินเทอร์เน็ตคือเพื่อนสนิท Netlism อย่าง
 บอมบ์และใครๆ เมื่อไม่รู้จะทำอะไร การเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเพื่อเปิด
 เว็บไซต์ที่มักเข้าไปอ่านไปโพสต์ข้อความอยู่เป็นประจำจึงเป็นเรื่องปกติที่แสน
 จะเพลิดเพลิน โดยเฉพาะในยามที่อยู่กลางป่าเขา ห่างไกลจากแสงสี บนเขา
 หลักที่วันนี้แวดล้อมไปด้วยแมกไม้และกลิ่นอายของพญามัจจุราช

“กระทุ้งรายงานสดจากพังงา”⁵ ผ่านระบบ GPRS ของบอมบ์ก็ทำงาน
 ของมันไป

ราวๆ 2 ทุ่ม ผมชักชวนเพื่อนๆ ร่วมก๊วนขึ้นไปอาบน้ำบนห้องพัก
 เนื่องจากฟังได้ความว่าเมื่อสักครู่ที่ผ่านมา เราได้รับความกรุณาจากหน่วย
 ตำรวจดับเพลิงนำรถดับเพลิงมาเติมน้ำใส่ถังกับบนยอดเขาหลัก ทำให้เรามีน้ำ
 มากเพียงพอที่จะใช้อาบใช้ชำระสิ่งสกปรก ความอ่อนล้ายามนั้นหากได้ผ่อน
 บรรเทาด้วยการอาบน้ำคงช่วยให้เรากระปรี้กระเปร่าพร้อมรับภารกิจที่อาจ
 เกิดขึ้นในคืนนี้

⁴<http://www.gsmworld.com/technology/gprs/intro.shtml>

⁵<http://www.thaiphoto.com/forums/showthread.php?t=12910>

การอาบน้ำของผมเริ่มต้นขึ้นอย่างสุดแสนจะร้อนท น้ำจากฝักบัวที่ห้องพักไหลเอื่อยยิ่งกว่าฉี่ครึ่งหลัง (ลองจินตนาการว่าคุณกำลังถ่ายปัสสาวะสิครับ หลังจากปล่อยออกไปครึ่งหนึ่งแล้ว ส่วนที่เหลือมันเอื่อยขนาดไหน) ยกฝักบัวสูงมากก็ไม่ได้ ผมต้องนั่งยองๆ ลงไปกับพื้นเพื่อให้ น้ำก็อกมันไหลออกมา น้ำอ่อนจนต้องอาบน้ำอย่างระแวง การสระผม การฟอกสบู่เกิดขึ้นอย่างลวกๆ ผมไม่รู้ว่าน้ำจะหยุดไหลเมื่อไหร่ มันคงเป็นเรื่องเลวร้ายหากน้ำหยุดไหลลงกลางคันในขณะที่คุณกำลังสระผมอยู่

อาบน้ำแบบจวนด้วยระบบ FSS (Fast Shower System ... ฟังดูเต็มยี้) เรียบร้อยแล้วเราก็กลับไปรวมตัวกันอีกครั้งหนึ่งที่ลิโอบบี้ของรีสอร์ท ผมพบว่ากำลังจะมีการประชุมสรุปรงานประจำวัน นำโดยแกนหลักของกลุ่มอาสาสมัครที่เนเจอร์รีสอร์ทเขาหลัก 2 คน คือ “พีหนุหรั่ง” กับ “คุณหมอบัญชา” กลุ่มของเรา 12 คน ไม่มีใครรู้จักว่าพีหนุหรั่งและคุณหมอบัญชาเป็นใครที่นั่นและเวลานั้นเป็นครั้งแรกที่เราได้พบกับบุคคลทั้งสอง พีหนุหรั่งเป็นผู้ชายตัวผอมๆ เปรี้ยวๆ อ่อนแอ้น แก่เป็นคนเริ่มการประชุมโดยนั่งอยู่บนเก้าอี้พลาสติกด้านหน้าสุดของวงสนทนา สมาชิกอื่นๆ นั่งอยู่บนเก้าอี้แบบเดียวกันที่ล้อมกันเป็นวงกลมค่อนข้างไปทางวงรี บางส่วนที่ไม่มีเก้าอี้ก็นั่งกับพื้น ผมฟังความได้ว่ากลุ่มของแกชื่อ “กระจกเงา” สังกัดอยู่กับเว็บ “bannok.com” นามแฝงของแกบนอินเทอร์เน็ตคือ “บก.ลายจุด” เชื่อว่านักท่องอินเทอร์เน็ตหลาย ๆ คนคงจะพอคุ้น ๆ กับชื่อนี้บ้างนะครับ

กลุ่มกระจกเงาได้รับการสนับสนุนจาก สสส. ให้เข้ามาช่วยจัดเตรียมระบบฐานข้อมูลผู้สูญหายจากกรณีสึนามิ ในขณะที่นั้นคุณหมอบัญชาอธิบายให้อาสาสมัครทั้งหมดฟังคร่าว ๆ ว่างานฐานข้อมูลที่พวกเขาต้องจัดทำขึ้นมีลักษณะอย่างไร ...

ขอบอกตามตรงครับ ณ วินาทีนั้น เนื่องจากผมไม่ทราบว่าเป็นใครเป็นใคร ผมเข้าใจไปเองว่าพีหนุหรั่งเป็นหมอมคนหนึ่งในทีมชันสูตร (ไม่ได้มีใครบอกผมนะครับ ผมคิดของผมเอง) แต่ในเวลาต่อมาผมก็พบว่าไม่ใช่ (ลองอ่านประวัติย่อ ๆ ของพีหนุหรั่งในเว็บของแกเองละกันนะครับ ผมคงไม่มีความเห็น

ใด ๆ ต่อกรณีนี้) ... กลุ่มกระเจกเงาทั้งกลุ่มที่ผมเข้าร่วมประชุมด้วยในวันนั้น อาจมีเพียงคุณหมอบัญชาติที่เป็นหมอจริง ๆ ซึ่งผมรับฟังได้ความว่าเป็นคุณหมอที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ และเป็นผู้ประสานงานให้กลุ่มกระเจกเงาได้เข้ามาพักและทำงานอยู่ที่เขาคหลัก รายละเอียดอื่น ๆ ผมไม่ทราบแล้วครับ

บรรยากาศศยามนั้น ผมรู้สึกเหมือนกำลังนั่งอยู่ท่ามกลางองค์ประชุมที่เต็มไปด้วยศรัทธาที่มีต่อกลุ่มกระเจกเงาและประธานกลุ่มของพวกเขาพีหนุหรือบัญชาการสมาชิคที่นั้งอยู่ตรงนั้นให้รับหน้าที่ในแต่ละส่วนไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประสานงานกับตำรวจดับเพลิง รถตู้ รถกระบะ การซักผ้าห่ม การจัดเตรียมอาหาร การติดต่อกับแพทย์ชันสูตร ฯลฯ ผมยอมรับตรง ๆ ครับว่าแม้จะไม่มีกรอธิบายวิธีการทำงานลงไปถึงรายละเอียดเชิงเทคนิค หรือขั้นตอนปฏิบัติ 1-2-3-4 ... เพราะพีหนุหรือบอกให้แต่ละกลุ่มไปรวมหัวคิดกันเอาเองว่าจะจัดการกับปัญหาของตนอย่างไร ทุกอย่างดูดี น่าเลื่อมใส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมาอยู่ภายใต้ความเชื่อของตัวเองว่ากลุ่มคนเหล่านี้ น่าจะเป็นคุณหมอกันซะเป็นส่วนใหญ่ ...

กลุ่มของเราได้รับมอบหมายให้เข้าไปช่วยน้อง ๆ คนอื่น ๆ พิมพ์ข้อมูล การชันสูตรทั้งหมดที่กลุ่มกระเจกเงาได้ทำสำเนาออกมาจากเอกสารการชันสูตรของคณะแพทย์กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลจาก “วัดบางม่วง” ศพแต่ละศพจะมีเอกสารการชันสูตร ขนาด A4 เป็นแบบฟอร์มเขียนโดยลายมือคุณหมอและลงนามกำกับโดยตำรวจท้องที่ ๆ รับผิดชอบ แต่ละศพจะมีข้อมูลชื่อผู้ตาย หมายเลขบัตรประชาชนหรือพาสปอร์ต เพศ สัญชาติ ทรงผม ตำแหน่งการแต่งตัว ฯลฯ ซึ่งเราจำเป็นจะต้องช่วยกันบันทึกสิ่งเหล่านี้ลงไปไฟล์ฐานข้อมูล

เป็นเรื่องแปลกสำหรับผมอย่างมากว่า แม้จะเกิดเหตุการณ์สีนามิถล่มชายฝั่งมาแล้วถึง 7 วัน (เหตุเกิดราว 9-10 นาฬิกาของวันที่ 26 ธันวาคม 2547, เหตุการณ์ที่เล่าอยู่นี้ เกิดในวันที่ 1 มกราคม 2548) แต่ฐานข้อมูลการชันสูตรกลับยังไม่เคยมีใครจัดเตรียมขึ้น คงมีแต่แผ่นกระดาษขนาด A4 จำนวนร้อยจำนวนพันแผ่นที่เป็นผลการชันสูตรจากคณะแพทย์

แปลกดีแท้ ๆ

ที่ประชุมโดยความเห็นของกลุ่มกระเจกเงาะระบุว่า เราจะบันทึกมันลงไปในไฟล์ MS Excel ซึ่ง ณ วินาทีนั้น แม้จะไม่ค่อยเชื่อว่าเป็นวิธีจัดเตรียมฐานข้อมูลที่ดี แต่ด้วยเหตุที่ผมกำลังเชื่อว่าคุณหมอต่างๆ คงได้ศึกษาและเตรียมการมาก่อนหน้านั้นแล้ว (โดยเฉพาะเมื่อได้รับการยืนยันจากพี่หนูหริ่ง ประธานในที่ประชุมในขณะนั้นให้บันทึกลงใน MS Excel) ผมจึงไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ ต่อวิธีปฏิบัติ จะทำอย่างไรก็ทำกัน จะช่วยเหลือเต็มที่เท่าที่กำลังความสามารถจะทำได้

คืนนั้นพวกเราทั้งหมดได้รับการบอกกล่าวให้ไปทำงานกันที่สถานีตำรวจบนเขาหลัก ที่อยู่ถัดมาจากรีสอร์ทประมาณ 2-3 ไร่เยเมตร ที่นั้นถูกจัดตั้งขึ้นเป็นศูนย์รับแจ้งคนหาย ทั้งสำหรับคนไทยและชาวต่างชาติ (Missing Persons Information Center)

จริง ๆ ผมก็ไม่ค่อยจะเข้าใจนักหรอกนะครับว่าเหตุใดเราต้องหอบคอมพิวเตอร์หลายเครื่องเดินทางไปทำงานพิมพ์ข้อมูลที่นั่น ทำไม่ไม่ทำกันซะที่รีสอร์ท ทั้ง ๆ ที่ก็ได้ขาดเหลือสิ่งใด ๆ แต่ก็ไม่ว่าอะไรเพราะคิดว่าคงทำตาม ๆ กันมาแบบนี้แล้วหลายวัน ✍

ตอนที่ 8

8 มกราคม 2548 เวลา 21.06 น.

ปฏิบัติการแรก อยู่กับข้อมูลชั้นสุดระจอนตีสาม

เราเริ่มต้นงานพิมพ์ข้อมูลใส่ไฟล์ MS Excel ที่สถานีตำรวจเขาหลักเมื่อเวลาประมาณ 5 ทุ่ม โดยกลุ่มอาสาสมัครทั้งหมด ไม่เฉพาะเพียงแค่ว่ากลุ่มช่างภาพของเราเท่านั้น ทั้งหมดถูกแบ่งให้จับคู่เป็น Buddy กัน นัยว่าคนหนึ่งจะเป็นคนอ่านข้อมูล อีกคนหนึ่งเป็นคนพิมพ์ข้อมูล ผมจับคู่กับ “พีอาร์ม” จาก ThaiDPhoto ช่วยกันพิมพ์ข้อมูลใส่แต่ละคอลัมน์ของแต่ละรายการ (records) ไปร่วม ๆ 2-3 ร้อยรายการได้ จำไม่ได้ดีนักครับ

แม้จะตึกตื่นเลยเที่ยงคืนไปหลายชั่วโมง แต่สมาชิกผู้ร่วมชะตากรรมในคืนวันนั้นมีที่ท่าสุพรรณดีมากครับ หัวเราะต่อกระซิก แสวเล่นกันไปทั้งคืนก็แก้่วงดีครับ ...

ความยากเย็นที่นำไปสู่ความสนุกสนานคือลายมือที่อ่านออกได้แสนยากเย็นของทีมแพทย์ชันสูตรศพที่กรอกผลการชันสูตรลงไปแบบฟอร์มชันสูตรที่เป็นกระดาษขนาด A4 หนึ่งหน้า ดูเหมือนคุณหมอจะเขียนลงไปโดยไม่กะว่าจะมีคนอ่านออก ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ควรทำอย่างละเอียดรอบคอบ ชัดเจนตรงไปตรงมา

โดยความเห็นส่วนตัวของผม ๆ คิดว่าหากมองในมุมมองของแพทย์ และ ตำรวจ ข้อมูลที่กรอกลงไปแบบฟอร์มดังกล่าวอาจจะเหมาะสมดีสำหรับการจัดบันทึกการชันสูตรเป็นราย ๆ เพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมายในเชิงนิติเวชศาสตร์ แต่หากต้องมองในฐานะของนักพัฒนาระบบงานฐานข้อมูลที่ ต้องแปรข้อมูลในแบบฟอร์มชันสูตรดังกล่าวไปสู่รูปแบบของตารางข้อมูล สำหรับการสืบค้น โดยเฉพาะเมื่อต้องใช้กับการแสวงหาหรือจับคู่ (mapping) ศพนิรนาม เข้ากับญาติของเขาที่อาจจดจำรายละเอียดบนตัวศพได้ไม่มาก รวมทั้งปริมาณข้อมูลที่เป็นพันเป็นหมื่นคู่ การเตรียมรูปแบบข้อมูลบนแบบฟอร์มนิติเวชให้เหมาะสมกว่านี้ น่าจะนำไปสู่ฐานข้อมูลที่ดีกว่า ง่ายต่อการสืบค้นมากกว่า ...

ผมอยากทำงานวิจัยเรื่องนี้เป็นเรื่องเป็นราวจังเลยครับ

ระหว่างที่นั่งพิมพ์ข้อมูลอยู่นั้น คุณหมอปัญหาซึ่งทำงานให้กับกลุ่มกระเจกเงาเดินเข้ามาช่วยเราอ่านข้อมูลอยู่เป็นระยะ ๆ ซึ่งแน่นอนครับว่าแพทย์ย่อมน่าจะรู้ว่าแพทย์ด้วยกันเขียนอะไร แต่แปลกและตลกดี ที่บ่อยครั้งคุณหมอปัญหาไม่รู้ว่าแพทย์ชันสูตรเขียนอะไร ... มันอ่านได้ “โคตรยาก” จริง ๆ ครับ

อาจารย์ท่านหนึ่งซึ่งผมจำชื่อท่านไม่ได้ แต่เห็นใคร ๆ เรียกท่านว่า อาจารย์ท่านมารับภาระเป็นผู้จัดการค่ายอาสาสมัครที่เนเจอร์ริสอร์ทและเอาน้ำชากาแฟมาเสิร์ฟให้กับพวกเราที่นั่งพิมพ์งานกันอยู่ตึก ๆ เป็นบรรยากาศการทำงาน ของอาสาสมัครวัยพ่อพันธุ์แม่ที่ต่างไม่รู้จักหวนนอนปลายตีนซึ่งกันและกันที่ผม ชื่นชมมาก ทุกคนนั่งทำหน้าที่ของตนโดยมีเป้าหมายร่วมกันอย่างเดียวกัน คือ ทำฐานข้อมูลสำหรับการค้นหาข้อมูลศพผู้ตายให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ช่วงเวลานั้น “น้องจำปี” หนึ่งในสมาชิกของกระจกเงาเดินไปเดินมา อยู่ระหว่างกลุ่มของอาสาสมัครที่นั่งพิมพ์ข้อมูลอยู่ เธอมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ ตอบคำถามต่าง ๆ นานา ซึ่งก็ช่วยได้บ้างไม่ได้บ้าง วินาทีนั้นผมก็ต้องยอมรับ อีกตรง ๆ หละครีบว่าไม่รู้จำปีเป็นใคร ผมเข้าใจว่าเธอเป็นนักศึกษาแพทย์ ที่มาช่วยงานคุณพี่หนูหรั่งซึ่งผมเข้าใจว่าเป็นหมอ ... (ในเวลาต่อมา ผมก็พบ

ว่าทั้งพี่น้องหญิงและน้องจำปีไม่ได้เป็นหมอหรือนักศึกษาแพทย์แต่อย่างใดทั้งสิ้น ... คิดไปเองจริงๆ ฎ ... กรรม)

งานพิมพ์ข้อมูลล่องเลยไปจนเวลาราวๆ ตีสามากว่าถึงตีสี่ ผมก็อดรันทนไม่ไหวกับอาการง่วงนอนแสนสาหัส เราเดินทางรอนแรมกันมาทั้งวัน ฝ่าฟันอะไรกันมาตั้งมากมายกว่าจะมาถึงที่เขาหลัก แล้วยังต้องมาหลังขดหลังแข็งพิมพ์ข้อมูลกันเกือบสว่าง ...

ใครบางคนบอกกับพวกเราว่าพรุ่งนี้เราต้องตื่นขึ้นมาราวๆ 7 นาฬิกา เพราะจะมีรถกระบะมารับเราไปทำงานที่วัดบางม่วงราวๆ 8 นาฬิกา ผมจึงชวนบอมม์กลับไปนอน ...

ภารกิจของวันแรกจึงจบลงอย่างสะโหลสะเหลสุดชีวิต ✍

ตอนที่ 9

9 มกราคม 2548 เวลา 12.30 น.

เรื่องไม่สนุกที่วัดบางม่วง

เข้าวันต่อมา เสียงของนายตะวันโหวกแหวกขึ้นที่ห้องพักของเรา เมื่อเวลาราว ๆ 7 นาฬิกา ตะวันนอนพักอยู่ในบ้านอีกหลังหนึ่ง เขาเดินขึ้นเนินมาปลุกพวกเรา ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วพวกเราทุกคนควรตื่นขึ้น แต่ด้วยความง่วงผสมกับความอ่อนล้า สมาชิกชายโสด 4 นายที่นอนรวมกันอยู่ในห้องนอนห้องนั้นเลยไม่มีทีท่าจะกระดิกตัวออกมาจากที่นอน จนเวลาผ่านไปอีกหลายนาที ผมจึงลุกขึ้นมาเป็นคนแรก เพื่อเข้าห้องน้ำล้างหน้าล้างตา แล้วก็พบว่า “น้ำไม่ไหล” !

เมื่อคืนมันยังไหลเอื่อยๆ พอให้อาบน้ำได้บ้าง แต่ตอนนี้น้ำนั้นเหือดแห้งไม่มีแม้แต่หยดเดียว โดยไม่ต้องคิดมาก ผมเดินออกไปที่ระเบียงนอกห้องพักซึ่งเราวางแป้คน้ำดื่มตากน้ำค้างทิ้งไว้ทั้งแป้ค น้ำดื่ม 1 ขวดใหญ่กลายเป็นอุปกรณ์สำหรับการล้างหน้าแปรงฟันของผม ซึ่งแน่นอนว่าอีก 3 ขวดต่อมาก็ถูกนำไปใช้โดยน้องๆ อีก 3 คน ...

ผมตกลงกับสมาชิกทุก ๆ คนที่หลับนอนกันอยู่ในห้องนั้นว่า จนกว่าน้ำประปาจะไหลขอให้พวกเราทุกคนอดทนไม่ใช้ห้องน้ำในห้องสำหรับการถ่ายปัสสาวะ-อุจจาระ มิเช่นนั้นอาจสร้างกลิ่นไม่พึงประสงค์รบกวนจนเราไม่สามารถดำรงชีพอยู่ที่นั่นได้ ซึ่งทุกคนก็เห็นชอบด้วย เป็นความน่ารักที่น่าประทับใจครับ

หลังจากที่ทุกคนเสร็จภารกิจของตัวเอง เราทั้งหมดก็ตรงไปที่ลิโอบบี้ของรีสอร์ทสำหรับจัดการกับอาหารเช้า ปรกติผมไม่ค่อยทานอะไรในช่วงเช้าอยู่แล้ว โอวัลตินร้อน ๆ สักแก้วกับน้ำเย็น ๆ สักขวดก็เป็นอะไรที่เพียงพอ แต่สำหรับคนอื่น ๆ ข้าวต้มร้อน ๆ และกับข้าวอีก 2-3 อย่างก็พร้อมแล้วสำหรับพวกเขาอยู่ที่นั่น ก็ต้องยอมรับตามตรงแหละครับว่าคณะอาสาสมัครที่เนเจอร์-รีสอร์ทเตรียมอะไรต่อมิอะไรสำหรับการดำรงชีพไว้ได้พร้อมพร้อมสมบูรณ์มากครับ

เราจัดการกับอาหารเช้าของเราเสร็จเมื่อเวลาราว ๆ 9 นาฬิกาเศษ พี่ ๆ น้อง ๆ อาสาสมัครบางคนที่นี่นบอกให้เราไปรวมตัวกันที่สถานีตำรวจเขาหลักเพื่อรับฟังสรุปภารกิจสำหรับวันนี้ เราก็ตกลงไปที่นั่นทั้งหมด การประชุมสั้น ๆ ได้ข้อสรุปว่าคณะช่างภาพของเราจะถูกส่งไปที่ “วัดบางม่วง” ซึ่งเป็นสถานีสันสูตรพลิกศพ 1 ใน 2 สถานีที่ยังเหลืออยู่ในขณะนั้น สถานีอีกแห่งหนึ่งคือที่ “วัดย่านยาว” ซึ่งคณะทำงานของคุณหญิงหมอพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ทำงานอยู่ที่นั่น ภารกิจของเราคือไปช่วยกันพัฒนาระบบข้อมูลตลอดจนการถ่ายภาพศพสำหรับใช้ประกอบการชันสูตรและระบบฐานข้อมูลเมื่อถูกร้องขอ

ที่วัดบางม่วงมีศพอยู่ประมาณ 1,600 ศพ ทั้งศพที่ชันสูตรแล้วและศพที่ยังมิได้ชันสูตร ว่ากันตามจริงผมเองก็ยังไม่ค่อยเข้าใจนักว่าเหตุใดเราจึงจำเป็นต้องมีสถานีชันสูตรศพมากกว่า 1 แห่ง หากไม่พูดถึงข้อจำกัดด้านอุปกรณ์

และขนาดของสถานที่แล้ว โดยส่วนตัวผมยังมองไม่เห็นคุณประโยชน์ใด ๆ นอกจากความวุ่นวายของการจัดการกับระบบฐานข้อมูลและระบบบริหารการปฏิบัติงาน (Operations Management) ที่จะตามมาเนื่องจากต้องแบ่งระบบออกเป็นหลาย ๆ ส่วนสำหรับแต่ละสถานีนงาน ประชาชนชาวบ้านตาต้า ๆ ที่สูญเสียญาติของตัวเองไปจะรู้ได้อย่างไรว่าศพที่ตัวเองกำลังเสาะแสวงหาอยู่ ถูกเก็บไว้ที่ใด โดยเฉพาะเมื่อมีศพนิรนามมากมายถึง 5,000-6,000 ศพ เมื่อจินตนาการว่าตัวเองเป็นชาวบ้าน ผมมองเห็นภาพการเดินทางไป ๆ มา ๆ ระหว่างวัดทั้งสองเพื่อการค้นหา ผมมองเห็นหนังสือโคลงไฉไลย่อย มองเห็นการร้องขอ การกรอกข้อมูล เสียงร้องไห้ หยดน้ำตา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น จีน ฝรั่งเศส ฯลฯ ... คงจะวุ่นวายมากมายมหาศาล

การจัดระบบงานที่มีประสิทธิภาพภายใต้เงื่อนไขภาวะฉุกเฉินคือสิ่งที่ผมภาวนาให้เกิดขึ้น

รถกระบะของอาสาสมัครท่านหนึ่งพาคุณนักร้องถ่ายภาพของเราไปส่งถึงที่วัดบางม่วงเมื่อเวลาราว ๆ 10 นาฬิกาของวันที่ 2 มกราคม 2548 นับเป็นครั้งแรกที่ผมเหยียบไปที่นั่น รวมทั้งอาจนับได้ว่าเป็นวันแรกของปฏิบัติการที่วัดบางม่วงของพวกเราทั้งหมดด้วยอีกเหมือนกัน

ที่นั่นเราพบกับเต็นท์ขนาดใหญ่เรียงรายอยู่ตรงกลางหน้าวัดด้านหน้าพระอุโบสถ ด้านขวามือเราจะมองเห็นโลงศพจำนวนมหาศาลหลายร้อยใบกองรวมกัน มีรถจอดอยู่ประปราย ด้านซ้ายมองเห็นผู้คนในชุดห่อหุ้มด้วยวัสดุคล้ายผ้าขาวบาง ๆ บางคนอาจมีสีเขียวหรือฟ้าอ่อน ๆ คลุมปิดไว้ทั้งหัวทั้งตัว สวมใส่หน้ากากกันกลิ่น สวมถุงมืออย่างอย่างบางแบบที่เราเห็นแพทย์ใช้ในการผ่าตัด และสวมรองเท้าบูตยาง มีการชิงเชือกแบ่งอาณาบริเวณหวงห้ามมิให้ผู้คนผ่านเข้าออกได้ง่ายตามอำเภอใจ คนที่จะผ่านเข้าในเขตดังกล่าวต้องแต่งกายด้วยผ้าขาวบางที่ว่นั้น เมื่อออกมาก็จะถูกชำระล้างทั้งตัวด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคโดยไม่มีข้อยกเว้น ชุดผ้าขาวบางที่สวมใส่เข้าไปจะถูกถอดทิ้งไปทำลายโดยไม่มีการใช้ซ้ำ ...

แน่นอนว่าเบื้องหลังเส้นเชือกพลาสติกเล็กๆ ที่ขวางกั้นบริเวณหวงห้าม นั้นคือศพจำนวนนับร้อยนับพัน จากจุดที่ผมยืนอยู่หน้าวัดกลิ่นสาบของน้ำยาฟอร์มาลีน กลิ่นเหม็นเน่าของเศษเนื้อลอยมาสัมผัสผัดจุกมูกบ้างยามที่ลมพัดมา แม้เป็นกลิ่นเพียงเล็กน้อยแต่ทำให้เชื่อได้ว่าที่ด้านหลังเส้นเชือกมรณะนั้นจะต้องมีกลิ่นที่รุนแรงยิ่งกว่านี้

นั่นคือภาพบรรยากาศก้าวแรกที่ผมเห็นเมื่อเหยียบย่างเข้าไปที่วัดบางม่วง อาจชวนให้ใครบางคนเกิดอาการสะอิดสะเอียนทนไม่ได้ บางคนที่ขวัญอ่อนอาจจินตนาการเห็นวิญญาณหลอกหลอนลอยล่องอยู่ทั่วบริเวณจนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ๆ ตัวเองอยากทำที่นี่ได้ ... ก็เหม เวลารเราไปงานศพที่วัดแค่ศพของคนๆ เดียวยังมีเรื่องเล่าในงานศพมากมาย ทั้งกลิ่นศพที่ลอยมาติดจุก เสียหรือสัญญาณการมาเยือนของวิญญาณผู้ตายตลอดจนอุปาทานต่างๆ ประดามีของผู้คนแถวนั้น เมื่อเอามาเทียบกับสถานที่เกิดเหตุ ณ จุดที่ผมยืนอยู่ที่มีศพเรียงรายอยู่หลายร้อยหลายพันจึงอาจเปรียบเทียบกันได้ยาก ทั้งหมดจึงเป็นเหมือนฝันร้ายที่ไม่น่าสนุกเอาเสียเลยที่วัดบางม่วง ... แต่ก็เป็นเรื่องทำทายเป็นสำหรับผม ✍

